

Slovenska zveza na Švedskem

ISSN 1651-8292

Informativno
GLASILO
INFORMATIONSBLADET

Jesen / Höst 2004
Št./Nr 8 Letnik/Årgång 3

Slovenska riksförbundet i Sverige

I
N
F
O
R
M
A
T
I
O
N
S
B
L
A
D
E
T

I
n
f
o
r
m
a
t
i
v
n
o
G
L
A
S
I
L
O

Informativno GLASILO / INFORMATIONSBLADET

Št. / Nr 8 Letnik / Årgång 3

Izdajatelj / Utgivare: Slovenska zveza na Švedskem

Slovenska riksförbundet i Sverige

Naslovna slika / Uppslagsbild:

"Vesele babice"; praznovanje 60-letnice Marije Lajšič, Göteborg Vir: *Marjana Ratajc*

<u>VSEBINA</u>	-	<u>INNEHÅLL</u>
Uvodna beseda	3	Inledningsord
Slovenska zveza	4	Slovenska riksförbundet
Mladi mostovi	6	Unga broar
Novice iz društev	11	Föreningsnytt
Vaša pisma	21	Era brev
Reportaže	25	Reportage
Dobro je vedeti	38	Bra att veta
Humor	42	Humor
Arhiv	46	Arkiv
Naslovi	48	Adresser

Glavni in odgovorni urednik/izdajatelj — Huvudredaktör/ansvarig utgivare:
Avguština Budja (-stina)

Člana redakcije - Redaktionsmedlemmar
Jožef Ficko / Ciril M. Stopar Tehnični urednik/Tekniker: ***Zvonko Bencek***

Naslov uredništva: **Augustina Budja**
Hantverkargatan 50
261 52 LANDSKRONA
Tel. **0418– 269 26**
Elektronska pošta/ E-post: **budja @bredband.net**

Prispevke pošljite na zgornji naslov do 15. novembra 2004

***Skicka era bidrag till Informationsbladet senast
den 15 november 2004***

Že je zadišalo po jeseni...

Pred vami je 8. številka Informativnega GLASILA Slovenske zveze na Švedskem. Tudi tokrat je nekaj mladih in starejših dopisnikov poslalo svoje prispevke. Posebnost dopisniških prispevkov je, da poskušate ujeti podobe svojega življenja – po družtvih in tudi sicer, kjerkoli že ste in kar koli pač počnete. Oglašajo se nam tudi dopisniki izven Švedske.

Opaziti je primere in pripravljenost posameznih avtorjev, ko z dopisovanjem podirajo ovire lokalne utesnjenosti in nudijo bralcem delček svojih izkušenj in doživetij. Nekateri prispevki imajo opisno obliko, drugi spet informativno, medtem ko imajo prispevki nekaterih avtorjev bolj lirično podobo, z dobršno mero osebnih pogledov na okolje, kakor jih pač občutijo in doživljajo posamezniki. Tako so naši bralci in dopisniki na dobri poti, da se ne zadovoljujejo le s pasivnim sprejemom prikazovanja nastalih razmer, temveč jih je pritegnila tudi druga plat – prehajajo iz pohlevnega bralca v pozicijo aktivnega soustvarjalca Informativnega GLASILA in tako vplivajo na svoje okolje. To pa je tudi naše skupno vodilo – ljubezen do materinega jezika in kulture ter skrb za pridobivanje znanja švedščine, ki je naš drugi skupni izrazni jezik.

Z eno samo fotografijo povemo več kot s sto besedami, tudi temu reku se naši dopisničarji ne izogibajo. V uredništvo smo sprejeli številne posnetke, ki obeležujejo zanimive dogodke iz življenja Slovencev na Švedskem in drugje. Čeprav smo od 1. maja letos z vstopom Slovenije v EVROPSKO SKUPNOST Slovenci v Evropi postali združeni, nas zemljepisne razdalje še vedno ovirajo in ločujejo med seboj. S pomočjo občasnih dopisov in publikacij v naši skupni kulturni reviji na Švedskem pa bomo ostali povezani in informirani o vsem, kar nas zanima in kar bi utegnili zanimati naše potomce. Dragi bralci, vabimo vas, da še naprej pridno dopisujete v Informativno GLASILO Slovenske zveze na Švedskem in tako bogatite našo skupno kulturno tradicijo.

Urednica
Augustina Budja, -stina

Predsednik ima besedo...

Poletja je konec, v sebi pa smo ohranili lepe spomine na prijetne dopustniške dni. Delo po slovenskih društvih je spet steklo, v avgustu smo imeli še zadnje piknike, pred nami pa je veliko dela, pa tudi veliko veselja. Nekatera izmed slovenskih društev praznujejo okrogle obletnice, katere bomo po stari navadi pridno proslavili. V oktobru bo to v Olofströmu, v novembru v Malmöju.

Organizator **Slovenskega srečanja** je KD Slovenija iz Olofströma, ki obenem tudi praznuje 30- obletnico ustanovitve. Osrednja proslava bo **2. oktobra 04** v Olofströmu. Popoldne bodo gosti iz Slovenije nastopali na olofströmskem trgu, zvečer pa bo Slovensko kulturno srečanje v veliki dvorani Folkets hus. Gosti iz Medvod in Sore bodo na Švedskem od 1. do 4. oktobra.

Stopar Ciril v ZRC SAZU v Ljubljani, foto Pavel Udir, maj 2004

Slovenska društva bodo organizirala skupne prevoze z avtobusi in avtomobili.

Pred nami so tudi druge pomembne naloge, med drugim tudi te, da obdržimo slovenska glasila na Švedskem, podpremo srečanje slovenske mladine, sestanki upravnega odbora Zveze in povezovanje navzven. Naša zelo važna naloga pa je tudi, da organiziramo seminar za arhivarje in pomagamo slovenskim društvom, da kvalitetno urejujejo svoje arhive. Enkrat v bližnji prihodnosti pa bi bilo potrebno ustanoviti in lokalizirati skupni arhiv slovenskih društev na Švedskem. Pri vseh teh nalogah nas podpira tudi matična Slovenija, saj so nam letos odobrili kar pet projektov. Tako čutimo, da naše ideje padejo na plodna tla. Toda pred nami je še veliko dela, zato bomo potrebovali pomoč iz vseh slovenskih društev pa tudi strokovna pomoč je izredno dobrodošla.

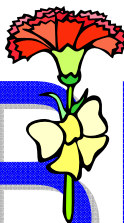
Torej nasvidenje v Olofströmu na **Slovenskem srečanju**. Ne pozabite, takšna srečanja so nam potrebna, da obnovimo naš slovenski duh, da se razveselimo in pozabimo oziroma olajšamo bolečine ter da se srečamo kot prijatelji.

Srečno in dobrodošli!

Ciril M. Stopar

VABILO

**Vabimo vas na 18. SLOVENSKO SREČANJE
in 30- obletnico KD SLOVENIJA, ki bo v
2. oktobra 2004 s pričetkom ob 18.30 uri, v dvorani:**

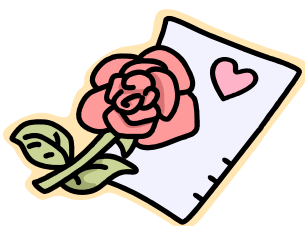
FOLKETS HUS

Najprej bo kulturni nastop sekcij slovenskih društev in kulturni nastop KUD Oton Župančič iz Sore pri Medvodah. Nato bomo plesali ob zvokih popularnih Veselih Štajerk pozno v noč.

PREDSTAVITEV SLOVENIJE NA OLOFSTRÖMSKEM TRGU

2. oktobra 04 ob 13.00 uri (v slučaju dežja bo kulturni nastop v Folketshusu) Nastopajo: Vesele Štajerke, KUD Oton Župančič iz Sore s folklorno skupino, tamburaški zbor in pevski zbor. Folklorna skupina- Holje Folkdansgille.

INBJUDAN

Kulturföreningen SLOVENIJA i Olofström bjuder medlemmar, vänner och gäster till

SLOVENSK KULTURTRÄFF
och 30- års jubileum

den 2 oktober på Folkets Hus i Olofström, med början kl. 18.30

Kl. 13.00 slovensk kultur
uppvisning på torget i Olofström.

DOBRODOŠLI
Upravni odbor

VÄLKOMNA
Styrelsen

**Informacije/Information:
Kulturföreningen/ KD
Slovenija**

Ciril M. Stopar
Tel/fax: 0457-771 85
Mobil: 070-94 60 592

E-mail:
ciril.m.stopar@telia.com

Hej kära vänner!

Nu är man tillbaka i Sverige igen efter nästan ett års vistelse i landet på den soliga sidan av Alperna. Jag har fått känna på livet här hemma nu i lite mer än en månad och jag ska väl inte klaga med tanke på det fina väder vi haft i augusti. Sommaren fick ju inte den allra bästa starten men så har det nog varit i de flesta europeiska länder. *Ciril Stopar, Andreas Holmersson, Pavel Udir in Jože Štirn, v hotelu Park, Ljubljana. Maj 2004*

Mitt liv i Ljubljana har varit fantastiskt. Jag har trivts som handen i handsken och varje dag har varit spännande och utmanande. Det var med stor sorg att sluta skolan och splittras från allt det roliga man haft med sina klasskompisar. Men minnena finns där och många vänner kommer jag absolut hålla kontakten med. Det finns mycket med Ljubljana jag gillar och jag saknar staden och hela landet redan. Så fort jag kom hem till Sverige har jag känt mig stressad och har inte kunnat slappna av och denna känsla har inte existerat under min vistelse därnere. Jag vet inte varför, kanske är det ett stressigare samhälle vi har här i Sverige.

Min vardag i Ljubljana har varit så spännande och jag bara älskar att strosa omkring nere i centrum vid Ljubljanica. Att sitta nere vid floden och ta sig en kopp kaffe

eller te och bara titta på alla förbigående är ett rent nöje. När man ska hem tar man vägen förbi Vodnikov trg och köper hem lite grönsaker och frukt eller knatar in på saluhallen och köper någon god ost eller något annat smaskigt. Marknaden där är faktiskt ett riktigt mästerverk och arkitekten Jože Plečnik har verkligen gjort mycket för Ljubljana. Ett annat nöje är att bara flanera omkring och titta på alla detaljer på husen och det är kul när man ser hus som renoveras och blir klara. Det känns verkligen som Ljubljana och Slovenien är på stark frammarsch och det är mycket som händer där, vilket gör att det är ett trivsamt land att bo i.

Nu i sommar guidade jag runt min svenska moster och innan jag fick ner henne till Slovenien har hon varit lite skeptisk. Hon menade på att det inte kunde vara så vackert där som min far och jag påstod. I en månad fick hon åka omkring med mig och hon fick verkligen uppleva mycket. Vet ni vad hon sade? - Det är det vackraste land jag någonsin besökt och en annan är ju ganska så berest. Det var faktiskt kul att få höra ifrån henne.

De sista dagarna har jag verkligen haft huvudbry. Jag tänker och tänker så att det knakar och jag har sprungit in totalt i väggen. Jag vill tillbaka till Slovenien! Det känns faktiskt som om jag vill bo där. I alla fall vill jag ge det en chans och se om jag kan skapa mig ett liv där men som alla vet är det svårt med jobb och bostad osv. Jag vet faktiskt inte hur jag ska lösa detta, men jag får inte redan kasta yxan i sjön eller som det heter på slovenska, "vreči puško v koruzo." Vi får som sagt se vart jag landar.

Slovensk kulturträff i Olofström Den 2-3 oktober har vi slovensk kulturträff och kulturdag och det skulle vara roligt om många ungdomar kom. Se nu till att ta er dit och tag gärna med er kompisar. Må så väl till dess vi ses!

Andreas

Komaj sem čakala, da se vrnem v Slovenijo k zidanici, kjer poleti bivam. Od tam čudoviti razgled čez gozdove in okoliske hribe, me vedno znova navdušuje, tako kot tudi vsakega našega obiskovalca. Če se še tako potrudim, lepoto tega dela dolenske pokrajine ne morem popolnoma ujeti v fotoobjektiv, da bi jo odnesla s seboj nazaj na Švedsko in jo enako uživala naprej.

Razgled

čakali njuna teta ter triletna sestrična in trimesečni bratranec, ki sicer živijo v Parizu

v Franciji. Babica je bila res vesela, da je poleti imela končno vse vnuke pri sebi.

Skupaj smo se kopali v Čatežkih toplicah in to v notranji rivieri, ker je bilo te dni v zunanji termalni rivieri preveč ljudi. Predvsem otrokom se je zelo dopadlo umetno neurje. Bliskalo je, grmelo in deževalo. Tokovi so začeli nesti po krožni poti v vodi. V drugem delu notranje riviere pa so navduševali valovi v ambijentu, ki ga je Tim primerjal z deželo levjega kralja.

Čateške toplice

Neurje smo doživeli tudi zares. Na balkonu zidanice sem neko popoldne opazovala čudovito nebo, ki se je dokaj hitro spreminjala, ko so se temni oblaki približevali. Igra

svetlobe, sončnih zarkov in senc ter menjavanje odtenkov barv na hribih in na nebu me je začarala. Nisem še vedela, da se približuje najhujše neurje, ki sem ga kdarkoli doživela.

Potem je naenkrat začelo izredno močno pihati in deževati. Komaj se je kaj videlo. Trajalo je vsaj tričetrt ure. Od drugih sem slišala, da so letale strešne opeke, ponekod celo strehe, in se podirala drevesa.

S prijatelji v Sloveniji

KOČA PRI ČAROVNICI
OLIMJE
DEŽELA PRAVLJIC IN
DOMIŠLIJE

Jelenji greben

Pri kolegici nižje v dolini je težko pasjo kletko odneslo kot v vrtincu. Stara sosed,

ki je hodila vsak dan mimo nas, je povedala, da je pri njih voda vdrla v klet, kar se še nikdar ni zgodilo do sedaj, in da tudi nikdar v življenju takega neurja še ni doživela. Naslednje jutro smo s terase opazovali, kako so nižje v dolini razžagali drevo, ki se je podrlo na čebelnjak in naredila veliko luknjo na strehi. Vreme je bilo v letošnjem poletju res pestro, veliko dežja, pa tudi sonca.

Sončen dan je bil, ko smo šli na izlet v Olimje. Najprej smo, zaradi otrok, obiskali Čarovnisko pot v gozdu nad vasjo. Imeli smo srečo, da nas je tam čakal gospod Jože Brilej, ki nam je povedal, da je pot odprta le ob sobotah in nedeljah, ampak, da pričakuje nekega celjskega novinarja, kateremu bo razkazal to svojo deželo pravljic in domišljije in da se lahko pridružimo. "Kakšna sreča," smo si rekli, "kot bi se zmenili!"

Olimje nami in gospod Brilej nam je začel pripovedovati in razkazovati. S svojo ustvarjalnostjo in pedagoško žilico je napravil velik vtis. Iko, ki je Čarovnisko pot enkrat že obiskala pri treh letih

Novinar je s svojo družino prispel takoj za starosti, smo komaj odtegnili od poti, ki nudi vsakemu doživetje in modrosti, tako otrokom kot odraslim.

V vasi smo obiskali samostan s staro lekarno, ter tam blizu še Čokoladnico - čokoladno delavnico s trgovino, kjer smo se nasladkali.

Vsem je bil zelo všeč tudi Jelenji greben nad vasjo, kjer so se jeleni sprehajali okrog nas. Pri gostišču z lastno pivovarnico smo ušli dežju, ki se je pravkar ulil.

Kamnik

Ob mizah so sedeli tudi mnogi drugi

obiskovalci Olimja tega dne, s katerimi smo se že srečali. Bilo je živahno, a končno smo se le morali odpraviti proti domu.

V Sloveniji sem se tudi srečala s svojimi prijateljicami. Večina je iz Novega mesta in okolice. Malo dlje sem se odpeljala na obisk k prijateljici v Domžalah, Danni Stražar. Peljala nas je na ogled Kamnika in Železne jame v bližini Domžal. Ob jamah je jamarski dom s prenovljenim gostiščem in muzejem, ki je med drugim zelo lepo prikazoval staro obrt iz okolice – izdelovanje klobukov in drugih reči iz slame. Gostoljubno sta nas sprejela tudi Dannijina starša.

Muzej

Prekmalu je minil čas v Sloveniji. Pot nazaj na Švedsko je nesla skozi Francijo, kjer smo obiskali prijatelje v bližini Lyona.

Ko tole pišem, sem komaj razpakirala prtljago. Jutri gresta otroka v vrtec in šolo. Znova se bo začel vsakdan... in že pogrešam pogled čez dolenjske hribe in gozdove, ki mi nudijo mir in lepoto, takšno kot nikjer drugje na svetu.

Vesna s prijatelji v Franciji

Tekst in fotografije

Vesna Jakše

Oj Triglav, moj dom

Oj Triglav, moj dom
Kako si krasan!
Kako me izvabljaš
Iz nizkih ravan.
V poletni vročini
Na strme vrhe,
Da tam si spočije
V samotni srce.
Kjer potok izvira
V skalovju hladan;
Oj Triglav, moj dom,
Kako si krasan!

Oj Triglav, moj dom
Četudi je svet,
Začaral s čudesi
Mi večkrat pogled,
Tujina smehljaje
Kazala mi kras,
Le nate sme mislil
Ljubeče vsak čas.
O tebi sem sanjal
Sred svetlih dvoran:
Oj Triglav, moj dom,
Kako si krasan!

Oj Triglav, v spominu
Mi je tvoj čar,
Zato pa te ljubim
In bom te vsekdar!
In zadnja ko ura
Odbila mi bo,
Pod tvojim obzorjem
Naj spava telo!
Kjer ptički radostno
Naznanjajo dan.
Oj Triglav, moj dom,
Kako si krasan!

Avtor besedila Oj Triglav, moj dom je **Matija Zemljič**, ki je bil rojen na Ptujski cesti pri Gornji Radgoni, župnik pri Sv. Tomažu v Prlekiji, Slov. gorice na Štajerskem. Melodijo na Zemljičevo besedilo pa je napisal **Jakob Aljaž**, župnik iz Dovij na Gorenjskem.

TRIGLAV; Aljažev stolp

Pozdrav Mariboru

Odmev z gora.... Svoj uprl pogled,
vate rad bi spet, Pohorje!
Planinski svet, večno lep, krasan;
Morda slutiš, da pri tebi se
Moje misli zdaj mude!
Dišeče so smreke tvojih tal,
Tu raja divjad svoj gozdni bal;
vršanje stoletnih jim dreves
Je glasba za ples.
Ob vznožju vzpetine stari bor
Pozdravlja v dolino Maribor;
S Kalvarijo spogleduje se,
Kot da je dekle.

Odmev z gora..... Svoj uprl pogled,
vate rad bi spet, Pohorje!
Planinski svet, večno lep, krasan;
Morda slutiš, da pri tebi se
Moje misli zdaj mude!
Ko kapljice rose jutranje
Na bujnih se krošnjah osuše,
Zrcalo ponuja Drava ti,
Le vanj se ozri!
Se v rosi tvoj gozd je ves opral,
Ga veter je z juga počesal.
V gladini se, Pohorje, ogledj,
Prekrasno brez mej!

Tebe, stari bor, Dravo, Maribor
Pozdravlja Pohorje.
Gorski tvoj pozdrav, slišim iz daljav:
Pozdravlja Pohorje.

Besedilo: Augustina Budja, 1985
Melodija: Olga Budja, 1985

Novice iz Slovenskega Doma

Göteborg

Počitnice za šoloobvezne otroke so skoraj pri kraju. Mnogi malčki bodo začeli prvi razred. Dopustniki so se vrnili s prijetnimi spomini ali pa tudi ne. Vsem lep pozdrav in veliko sreče pri delu in v šoli.

Dobro, saj ne vemo kaj nas čaka, kadar začnemo z dopustom. Letos res vreme ni bilo naklonjeno tistim, ki so kolektivni dopust preživeli na Švedskem. Ne pomnim, da bi kdaj toliko deževalo kot letos, mnogi smo se bali, da bo na vrtu vse zgnilo, tudi kmetje so bili zaskrbljeni. No, edino dobro z dežjem je bilo to, da smo že v začetku julija nabirali gobe in te lepe *jurčke* in pa kakšno *lisičko* tudi spravili. To zdaj lepo čaka v zmrzovalniku za slabše čase, ko ne bo tolikšne izbire, se pravi pozimi.

Tam kjer je naša poletna hišica, se gozd razteza na vse strani in ljubiteljem narave ponudi različne dobrrote. To velja seveda za tiste, ki jih ne bolijo noge in križ. Z Nado sva se odpravile kar zgodaj zjutraj nabirat borovnice, Letos niti muh ni bilo, te znajo sicer biti kar nadležne. Vsako leto ob tem času so se otroci kopali v Surtesjön, letos je bila tišina - mrzla voda. Par litrov vsaka sva gotovo nabrале, doma še tako zaželjena kava in pod prho. Če ne bo dež, se spet dobiva naslednji dan.

Tako nam je potekalo letošnje poletje, mnogi so odšli domov na toplo, ali pa tudi v slabo vreme s točo, ki je uničila veliko pridelka, ki so ga pridelale pridne roke. Začelo se bospet jesensko delo po društvih in priprave za razna srečanja.

Praznovanje

Se prej, 20. septembra začnem jaz z dopustom. Tedaj odhajam v Slovenijo na trgategv, na pokušnje vina in na pečene kostanje.

Da ne bom pisala samo o dežju, moram povedati, da smo slovenske babice tudi praznovale.

Obisk pri Mariji v maju mesecu na zastekleni verandi, kjer smo sedele in uživale ob lepem pogledu na cvetlice in vrt. Morala sem prešteti cvetke že odcvetelega teloha, bilo jih je 73.

Poklepetale smo, pojedle dobro kosilo in sladico, naredile sprehod po okolici in nato odšle domov. Dogovorile smo se tudi, da moramo presenetiti Marijo Lajšič, ki bo praznovala 60. let v juniju. Marija je dobila nalogo, da jo zvabi v mesto, (češ, bo pomagala pri delu): Nakar sta se odpravili v Kitajsko restavracijo, kjer so ostale babice že čakale nanju. Prisrčen nasmeh je zasijal na licih ob srečanju. Zdonela je seveda tudi pesem in zablestelo cvetje v imenu Slovenskega Doma. Slavljenko smo počastile s kosilom. Razvil se je prisrčen klepet in nikamor se nam ni mudilo.

Marija, želimo Ti še veliko srečnih in zdravih let!

Zares si čudovita, da tako lepo neguješ svojo mamo. Čestitke tudi Silvi in Ančki za praznik.

Nikoli nam ne zmanjka zanimivosti in vsebine na naših srečanjih, saj so naši vnuki in vnukinje poskrbeli za to.

Sedaj se moramo tudi odločiti, kam letos oditi na Božični bazar. Po vsej verjetnosti bomo šli v Rostock na tridnevno potovanje.

Na sliki skupina: "vesele babice", V Göteborgu, dne 10. 6. 2004.

Dragi bralci Informativnega GLASILA, nikar mi ne zamerite, če morda dogodke opisujem preveč osebno. Vse to se je dogajalo čez poletje, kadar društveno delo počiva. Dopis za naše Informativno GLASILO pa vendar mora biti.

Lep pozdrav

Za Upravni odbor Slovenski Dom, Göteborg

Marija Kolar

PS

Čestitkam se pridružuje tudi Redakcija Informativnega GLASILA:
*Danes vse najboljše ti želimo,
ta zdravica ti v pozdrav doni;
Praznika s teboj se veselimo:
naj te dobri Bog sto let živi!*

-stina

Del UO, Sora, Medvode
Stanislavom Žagarjem.

KUD Oton Župančič iz Sore, sestal z županom občine Medvode g.

SREČANJE Z ŽUPANOM OBČINE MEDVODE

V maju je bil Ciril Stopar na delovnem in izobraževalnem obisku v Ljubljani. Istočasno je iskoristil vsako prosto minuto, da je srečal predstavnike raznih organizacij, občin in kulturnih društev s katerimi sodelujeta tako kot Slovenska zveza kot olofströmsko društvo. Že prvi delovni dan obiska v Sloveniji se je skupno s Francetom Plešcem, ki je predsednik

Kulturno umetniško društvo iz Sore se bo v oktobru odpravilo na petdnevno kulturno turnejo na Švedsko, med potjo se bodo ustavili in prespali pri slovenskem društvu Sava v Frankfurtu. Takšna turneja stane veliko denarja, zato bodo morali vsi udeleženi prevzeti del bremena. Ker občina Medvode podpira slovenska društvo v Olofströmu, na

Sestanek pri KUD Oton Župančič, Sora

kulturni, ekonomski in prijateljski bazi, bodo tudi oni primaknili precejšnjo vsoto denarja, za izpeljavo te kulturne turneje. Po večurnem dogovarjanju so vskladili svoje načrte in se podrobno dogovorili v okviru ekonomskih mogočnosti. Občina Medvode je na pobudo Slovenije iz Olofströma ponudila občini Olofström tudi mogočnost sodelovanja kot prijateljske, pobratene občine. Prav pred izdajo te revije smo izvedeli, da je občinski svet občine Olofström, to priložnost zavrnil, menda iz ekonomskih razlogov itd.

SREČANJE Z UO KUD OTONA ŽUPANČIČA IZ SORE

Letos smo praznovali 20 let kulturnega sodelovanja med KUD Oton Župančič iz Sore pri Medvodah in KD Slovenija iz Olofströma. Prav sedanja predsednika obeh društev sta takrat pod pokroviteljstvom občine Ljubljana-Šiška na slavnostnem **Pri županu v Medvodah** srečanju konec

aprila 1984 podpisala listino o kulturnem, prijateljskem in bratskem sodelovanju. Na takratni proslavi je bilo prisotnih petdeset članov olofströmskega društva. Nastopali smo z otroško

folklorno skupino iz Nybra, Viktor Semprimožnik iz Hästvede je nastopal s harmoniko, Janko in Carmen Stopar iz Kallinge sta igrala na kitaro in pela. Dvanajst dni smo bili njihovi gosti v Sloveniji, obiskali smo več tovarn, kulturnih in naravnih znamenitostisti, obiskali smo tudi svoje sorodnike po domovih. V Viatorju so nam tudi zastonj popravili naš švedski avtobus. Naslednjih šest let smo se redno srečavali v Šiški in v Sori ter tam tudi prespali.

Piknik; Kallinge. Libero Markezic

Verjamem, da

leta, ko smo skupaj z otroci skoraj vsako leto organizirano obiskali naše prijatelje v Sloveniji. Zato tudi to sodelovanje gojimo naprej in naši stiki so ostali zmeraj na najvišji, kulturni in prijateljski ravni.

Sredi tedna, v maju mesecu, zvečer po končanem seminarju so se Ciril Stopar, Andreas Holmersson in Pavel Udir udeležili sestanka upravnega odbora KUD Oton Župančič iz Sore. Lahko rečem, da se pri bratskem društvu v Sori počutim kot doma in zmeraj zelo rad obiščem prijetno vas Soro s prelepo cerkvijo. Že v Medvodah so nas pričakali z avtomobilom in nas odpeljali v njihov kulturni dom sredi prelepe Sore.

Balinanje; Kallinge

Prijazno so nas sprejeli in po

obveznem poljubljanju in stiskanju rok so

nadaljevali sestanek upravnega odbora in v ta vključili tudi nas. Po sestanku so presenetili Cirila in se spomnili njegovega Abrahama in mu podarili priložnostne slike. Po dogovoru smo nadaljevali z zakusko. Bilo je toliko hrane, da bi bili morali ostati najmanj še nekaj dni. Poslovnili smo se z besedami: "Prijatelji kmalu se vidimo na Švedskem."

JUNIJSKO SREČANJE ČLANOV V MESTECU KALLINGE

Tudi letos smo nadaljevali tradicijo prijateljskih srečanj. Zbrala se nas je kar lepa skupina iz mesteca Kallinge, Olofströma in Bromölle. V začetku nas je malo požegnal dež, tako, da smo se moralo kar nekajkrat preseliti na verando. Ta čas smo uporabili za kosilo in kulturni utrinek; naš Libero ima zmeraj harmoniko s seboj. Toda vreme se je kasneje izboljšalo in kar stekli smo na pot, kjer smo balinali do **VeseliPrimorci** poznih večernih ur. Lepo

nam je bilo, nekateri so ostali kar čez noč do drugega dne.

Ob 30. obletnici društva

Prvi začetki in korenine slovenskega društva v Olofströmu segajo tja v leto 1971, ko je peščica Slovencev začela organizirati slovenske veselice na katere so vabili prijatelje in znance. Zaradi zelo velike potrebe po ansamblih in slovenski glasbi na prireditvah v Olofströmu in drugod na jugu Švedske je Viktor Semprimožnik leta 1973 ustanovil Trio Viktor, danes zelo poznati Ansambel Vikis, ki nastopa širom cele Švedske.

Pevski zbor iz Sore na mestnem trgu v Olofströmu Foto: **K. Pesjak** V teh letih so se začela ustanavljati slovenska društva, v Stockholmu, Landskroni, Göteborgu... V začetku leta 1974 je

Milan Starc zbral okoli sebe skupino Slovencev iz Olofströma, ki so sklenili ustanoviti slovensko društvo, ki naj bi zajelo Olofström ter bližnjo in daljno okolico. Pozivu na ustanovno skupščino se je odzvalo veliko zainteresiranih Slovencev, ki so se pripeljali tudi do 100 km oddaljenih krajev.

4. aprila 1974 se je rodilo slovensko društvo v Olofströmu, katrega so krstili s tisto besedo, ki je vsem bila najbolj draga pri srcu: SLOVENIJA.

Prvi predsednik društva je bil Milan Starc, ki je ostal na tem položaju do leta 1976.

F olklorna skupina v olofströmu, društvo Sora, Medvode Foto: **K. Pesjak** Pomagali so mu Janezi,

Viktorji, Alojzi, Toneti, Ferdinandi in še marsikateri drugi člani v upravnem odboru v teh letih. Na krmilu društva so se nato izmenjali tudi drugi predsedniki. Od 1977 pa do 1978 je pridno vodil društvo Štefan Zrinski iz Olofströma, nato je 2 leti od leta 1979 do 1980 krmilo prevzel Franjo Golub iz Jämshöga. Leta 1981 je občni zbor izbral za predsednika Cirila Stoparja, ki je ostal za krmilom društva do marca 1991. Od 1991 do 1994 je bil predsednik društva Stojan Cotič, ki se je konec leta 1994 preselil z družino nazaj v Slovenijo. Leta 1995 je bila predsednica društva Nadja Giacomelli iz Växjö. Članstvo v društvu je precej opadlo, ko je krmilo leta 1996 spet prevzel Ciril M. Stopar, ki je na tem položaju še danes.

1984, Zinka Karlsson Gselman: Nastop otroške folklorne skupine iz Nybra in Emmabode v Olofströmu, nastop v Ljubljani

Leta 1976 je društvo dobilo svoje prve društvene prostore, pošiljali so otroke v kolonijo na Jadransko morje, udeležili so se slovenskih festivalov, pravtako so organizirali festival leta 1977, Slovensko srečanje leta 1994, nastopali so skoraj na vseh festivalih in srečanjih. Organizirali so kulturne prireditve, obsežno so praznovali okrogle obletnice. Leta 1978 so stopili v kontakt z občino Ljubljana-Šiška in leta 1984 podpisali z njimi pogodbo o splošnem sodelovanju. Istočasno je steklo sodelovanje z KUD Oton Župančič iz Sore. Leta 1999 je občina Medvode uradno prevzela pokroviteljstvo nad društvom in podpisana je nova listina na pergamentu o mednarodnem sodelovanju.

Leta 1994 v društvenih prostorih: Karlo Pesjak, Ida Rampre in Ciril Stopar z darilom iz Slovenije

Najprej je bila ustanovljena odrasla folklorna skupina, največ uspeha pa je požela otroška folklorna skupina otrok iz Nybra in Emmabode pod vodstvom zelo sposobne in energije polne Zinke Gselman- Karlsson iz Emmabode. Nastopali so po vsej Švedski in v Sloveniji.

Učiteljice slovenskega dopolnilnega pouka so bile: v Olofströmu Nada Žigon in nato Marija Golub. V Nybru je bila cel čas učiteljica slovenskega dopolnilnega pouka Marija Indof. Na prireditvah so nastopali otroci pod vodstvom učiteljic slovenskega pouka. Večkrat sta nastopala tudi Carmen in Janko Stopar pod vodstvom matere Magde.

V Olofströmu je bilo tudi več športnih sekcij, kot so odbojcarska in balinarska, ki je zelo aktivna še danes.

Delovale so tudi razne otroške in ženske sekcije. Napravili so precej dobro izvedenih izletov, popestreni z nastopi: v Slovenijo, Dansko, Stockholm, Göteborg in po vsej Švedski.

Ansambel Vikis je prerasel društvene meje in zdaj uspešno igra na vseh velikih prireditvah širom Švedske, na Danskem in v Sloveniji. Zaluge za uspeh gredo Viktorju Semprimožniku in njegovi družini. Eden izmed najuglednejših članov društva je tudi Karlo Pesjak iz Hässleholma, ki je zelo priznan fotograf, dobitnik več pomembnih nagrad. Karlo predava in pripoveduje s sliko in besedo o svojih potovanjih po švedskih in slovenskih društvih po celi Švedski.

Društvo je precej zaživelo od leta 1996 naprej, ko so ustanovili v Olofströmu na predlog Cirila Stoparja Društveno glasilo /Medlemsbladet, ki še danes izhaja v slovenskem in švedskem jeziku. Društveno članstvo je zahvaljujoč glasilu nato naraslo na preko 200 članov. K temu glasilu smo večkrat pritegnili tudi mladino, kot so Klavdija Rener in Andreas (Andrej) Holmersson, **"Na Zdravje, prijatelji!" Na seminarju za arhivarje (2004) so si privoščili tudi prijateljsko srečanje: Od leve: Ciril Stopar, Andreas Holgersson, Pavel Udir in Jože Štirn**

ki pišejo še danes. Vodja redakcije glasila je že deveto leto Ciril M. Stopar.

Decembra 2003 si je društvo končno priborilo večje društvene prostore v centru mestu. Nekajkrat na leto so v Olofströmu in Nybru slovenske maše in zmeraj povabimo slovenske duhovnike, s katerimi imamo dobro sodelovanje v društvene prostore ali v Nybru k slovenskim družinam na

kavo, pecivo, kosilo ali večerjo.

Lahko bi še in še naštevati dogodke in člane, ki so požrtvovalno delali, da je društvo napredovalo in ni preveč stagniralo, kar se je včasih tudi dogajalo. Zahvala gre vsem tem ljudem, ki so vložili toliko svojega prostega časa v društvene dejavnosti in vsem tistim članom, ki nas vedno podpirajo. Dobili smo tudi izredno podporo prijateljev iz Slovenije. Naj ne zamerijo tisti, katerih nisem omenil v tem kratkem zgodovinskem opisu društva, kajti prostor v časopisu je omejen, toda vedite, da vas slovensko društvo SLOVENIJA, **vse nosi v svojem srcu.**

Naj še dolgo živi SLOVENIJA!

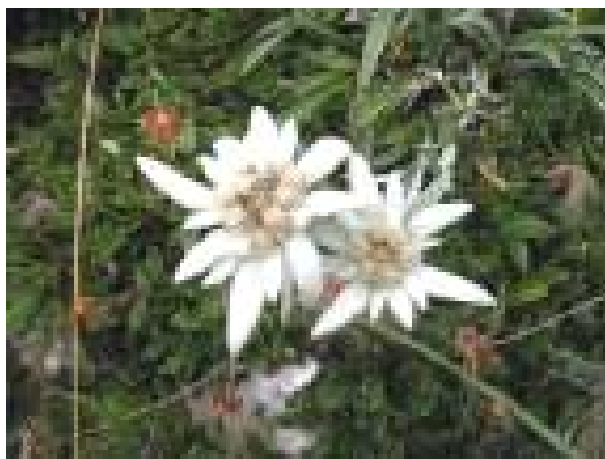
Otroška folklorna skupina - Nybro in Emaboda - po enem od svojih nastopov v društvu Slovenija

Tekst in fotografije

Ciril M. Stopar

Jesen 2004 v SKD Planika – Malmö

V februarju davnega leta 1974, je bil doma pri enem naših - še danes aktivnih članov, ustanovni sestanek društva Planika. Ustanovitev je narekovalo takrat še živo domotožje in želja po srečanjih s sebi enakimi.

Planinka (IT)

Vse letošnje prireditve se tako ali drugače vrtijo okrog jubileja, vendar bo glavna, slovesna proslava 30-letnice obstoja združena s praznikom sv. Martina v soboto, 13. novembra 2004 v Malmö-ju.

Vabimo vsa slovenska društva in posameznike, Slovence na Švedskem da se udeležijo slavnosti ob 30. jubileju. Torej; 13. novembra dobrodošli v Malmö! O podrobnostih vas bomo obvestili kasneje.

Po poletnem zatišju smo 20. avgusta znova odprli društvene prostore, pa tudi sicer se članom Planike obeta pestra jesen. Nadaljevali bomo z vse bolj priljubljenimi večerjami in družabnimi večeri, tečaji angleškega in italijanskega jezika, Planika pa bo kot doslej tudi v bodoče za javnost odprta ob petkih med 17. in 22. uro. Če vas pot zanese v Malmö, se oglasite!

Jožef Ficko

Poletje je mimo, spet so se odprla šolska vrata in otroci so posedli šolske klopi. Tudi po jeseni je že začelo dišati. Jesenski vetrovi božajo bogato obloženo sadno drevje po vrtovih.

Zvonko Bencek, Ilko Stopinšek in sestre Budja po nastopu v slovenskem društvu Planika, Malmö. Dan žena, 2002 Foto: Jožef Ficko

Posebnih aktivnosti v našem društvu v teh poletnih mesecih ni bilo. Naši člani so imeli dopuste, nekateri so jih preživeli doma na Švedskem, drugi pa so spet potovali. Še vedno niso vsi nazaj in tako naše aktivnosti do nadaljnjega počivajo.

Dve mladi slovenski družini, katerih mamici sta zbrali svojih pet otrok in se v kombiju skupaj odpeljali proti jugu, da bi pri stari mami v Sloveniji preživeli nekaj dopustnih dni. Vendar se je pot končala drugače, kot je bilo planirano. Ponoči se je v Nemčiji eni od mamic, ki je sedela za volanom, zazdelo, da je pred avto skočila neka žival. Stopila je na bremzo in tedaj je avto zaneslo proti sredini avtobana in nato na desno, kjer se je avto prevrnil na streho. Vsi potujoči razen šoferja so spali, prebudilo jih je torej šele, ko so se obrnili na streho. Vsi so bili seveda dokaj šokirani, nihče pa k sreči ni bil poškodovan. Avto je seveda bil čisto uničen, potnikom pa je ob strani stal angel varuh. Zahvaljujemo se g. Zvonetu, ki je v ta namen služil zahvalno mašo.

Lenka in Peter Molin, levo v ozadju. Foto: A. Budja

Seveda iz dopusta v Sloveniji za njih tokrat ni bilo nič. Babica pri Mali Nedelji jih je zaman čakala. Svojci so naslednji dan pripeljali obe družini – obe mamici in njunih pet otrok – nazaj na Švedsko. Vendar so bili vsi veseli, ker se jim ni

pripetilo kaj hujšega.

Letošnje poletje v pogledu vremena pač ni bilo preveč prijazno, vendar se je nato v avgustu stanje popravilo, tako da so se počitničarji in dopustniki lahko tudi kopali in uživali v lepotah švedske narave. Neko sončno sobotno jutro v avgustu se nas je zbralo dokaj veliko število Slovencev in Švedov, majhnih in velikih, in smo odpotovali z ladjo na bližnji otok Ven. Tu smo si najeli kolesa in prekolesarili nekaj kilometrov dolg in širok Ven vzdolž in počes. Za hrano in pijačo smo poskrbeli sami. Večina se nas je na peščeni obali otoka tudi rahlo opekla, saj je sonce ta dan močno grelo. Dan je bil nepozabno lep. Zvečer smo se zbrali pri Karlinovih, kjer smo podaljšali prekrasen poletni dan ob dobrem narezku in osvežujoči pijači.

V petek 12. avgusta sta nas presenetila Lenka in Peter Molin, ki sta se na skrivaj poročila v krogu svoji treh otrok. Že naslednji dan sta odletela na grški otok Kreta, kjer sta preživela svoj medeni teden. Ko sta se Peter in Lenka Molin vrnila na Švedsko, ju je v dobordošlico pričakal široki krog znancev, prijateljev in sorodnikov, kar nekaj več kot 60 se nas je zbralo na domačem dvorišču. Vreme nam je bilo naklonjeno. Lenkina starša sta pripravila nekaj za pod zob, tudi dobre kapljice ni manjkalo, Anne-Marie je sestavila nekaj fletnih napitnic in tako smo nazdravili na srečo in na dolgo skupno življenje mlademu paru – Lenki in Petru Molin.

Jeseni v oktobru in novembru nas čaka nekaj nastopov. Udeležili se bomo tudi 18. SLOVENSKEGA SREČANJA V OLOFSTRÖMU, dne 2. oktobra in pozneje proslave 30-letnice obstoja slovenskega društva Planika, Malmö. Še prej pa bomo nekateri odšli domov v Slovenijo na trgatev. Imejte se lepo in nasvidenje.

Augustina Budja

SIMON GREGORČIČ

KÖPING

Obvestilo

Letošnje slovensko srečanje bo v Olofströmu v soboto dne 2 oktobra.

Zaželeno je, da se srečanja udeleži čimvec rojakov in veseljakov. Zato smo se mi v Köpingu odločili, da napolnimo majhen avtobus, ter se podamo na pot proti Olofströmu.

Vabljeni k sodelovanju v čim večjem številu!

Za vse informacije se lahko obrnete na predsednika društva: Alojz Macuh, na tel: 0221-185 44/ mob. 073-600 30 92.

Upravni odbor

Pismo s Finske

Kari Klemelä

Spoštovana!

Prejel sem Glasilo št. 7, morda ste dobili moj naslov od veleposlanistva Slovenije na Finskem ali od Slovencev, ki me poznajo? Najlepša hvala! Oprostite, da se zahvaljujem tako pozno - bil sem en mesec na tečaju hrvaščine v Zagrebu.

Zelo zanimivo je bilo brati o vaši dejavnosti na Švedskem, čeprav je naša Slovenia-seura ali Društvo finsko-slovenskega prijateljstva 2004 namerjeno predvsem za Fince, ker v naši deželi živi samo 10-15 Slovenk in Slovencev. Ali bi bilo mogoče dobiti Informativno Glasilo redno?

Kot prevajalca slovenske književnosti me zanima eno vprašanje: koliko knjig je prevedeno iz slovenščine v švedski jezik? Imate kakšen seznam? Na svoji zasebni strani (pod majhno slovensko zastavo spodaj, doslej pod naslovom "jugoslovanska književnost") imam bibliografijo prevodov in v njem samo nekatere prevode od Cankarja, Kocbeka, Šalamuna, Prežihovega Voranca, Zajca in Vesirens elefant. Na naslovu www.dijaspora.nu sem našel 70 prevodov iz srbsčine po letu 1960! Kako je to mogoče?

24. avgusta bom potoval v Slovenijo in sicer na festival Medane, kje bom imel intervju s finsko televizijo. Če mi lahko posljete dodatne informacije pred potovanjem, bi mi to bilo zelo koristno. Če ne morete tako hitro, to seveda razumem, ker sprašujem malo pozno. Bom spet doma 14. septembra. (Morda prevajalec Jon Miloš lahko odgovarja na moje vprašanje? Nimam pa njegovega naslova.)

Lep pozdrav, prevajalec

Predsednik Slovenia-seura ali Društva Finsko-Slovenskega Prijateljstva

Kari Klemelä

Rajalahdentie 787

21570 Sauvo

FINSKA

Tel/faks: +358 - 2 - 470 1232

Mob. tel.: +358 - 50 - 5 904934

E-posta: Kari.Klemela@kolumbus.fiSp. stran: <http://www.kolumbus.fi/kari.klemela/>Sp. društva: <http://www.slovenia-seura.de.vu/>Odgovor urednice: **Spoštovani!**Kari Klemelä

Vir: IT

Imate finsko ime in priimek, pomeni, da je vsaj eden od vaših staršev finskega rodu. Ali se motim? Oprostite, če sem radovedna, vendar me nekatere stvari pač zanimajo.

Zanima me tudi, kako to, da so povečini člani vašega društva Finci. Kdaj, kako in zakaj je vaše društvo nastalo? S čim se ukvarjate in podobno? Kaj planirate za naprej? O tem mi morda lahko že zdaj napišete nekaj podatkov. Bom počakala do jutri. Ali bo šlo?

Imam zeta, ki je Finec po rodu, to je torej mož od moje starejše hčerke. Piše se Tuomainen in ime mu je Hannu. Moji hčeri, ki je z njim poročena, pa je ime Dora (Teodora).

Pozdrave

A. Budja

Spoštovana,

Kari Klemelä

Na vaše vprašanje imam zelo preprost odgovor: Finec sem. Delam kot prevajalec od leta 1987 in prej sem prevedel predvsem iz ruščine in angleščine. Leta 1997 pa sem se začel ukvarjati s slovenščino in kasneje tudi s hrvaščino - julija letos sem bil celi mesec na tečaju v Zagrebu. Malo sem prevedel tudi iz srbščine, bosanščine in makedonščine. Res, žal je, da imamo zelo malo prevodov iz slovenščine in drugih južnoslovanskih jezikov - so jih objavili samo približno 25 v celem 20. stoletju in na začetku 21. stoletja. Prvi prevod iz slovenščine je bil Martin Kačur Ivana Cankarja (1907, prevajalca sta bila pisateljica Maila Talvio in njen mož slavist Jooseppi Julius Mikkola). Po Mikkoli sem jaz prvi, ki prevaja direktno iz slovenščine.

Uspel sem prevesti pet knjig iz slovenščine (Debeljakovo pesniško zbirko Mesto in otrok in esej Somrak idolov, Flisarjev Čarovnikov vajenec in kriminalko Izza kongresa ali umor v teritorialnih vodah Maje Novak). Iz hrvaščine sem prevedel Matvejevičev Mediteranski brevir, za katerega sem dobil letošnjo prevajalsko nagrado na Finskem. Poleg knjig sem prevedel precej veliko pesmi in zgodb. Zdaj prevajam izbrane pesmi od Tomaža Šalamuna, Nekropolo Borisa Pahorja, Veliko žival samote Evalda Flisarja in Profesor domišlije Kajetana Koviča. Poleg tega sestavljam antologijo slovenske poezije in finsko-slovensko-finski žepni slovar. Na moji zasebni strani lahko najdete seznam prevodov in tudi predstavitev nekaterih slovenskih in južnoslovanskih pisateljev in pisateljic. Moj zadnji prevod je "Slovenian historia" ali Kratka zgodovina Slovenije dr. Janka Prunka. Knjiga je izšla pred kratkim pri založbi Kirja-Aurora. Več informacije v finščini:

<http://domino.utu.fi/tiedotus/verkkouutiset.nsf/id/NT00001EBE?OpenDocument>

<http://kirja-aurora.utu.fi/slovenianhistoria.html>

<http://www.vecer.si/vecer2003/default.asp?kaj=6&id=2004081300560542>

S slovenščino sem se začel ukvarjati kot samouk, pa dvakrat sem bil na poletni šoli univerze v Ljubljani, ker sem opazil da imamo zelo malo prevodov iz slovenščine in tudi zato, ker mi je bila Slovenija zelo všeč. Slovenijo sem že obiskal nekaj več kot 15 krat in imam tam veliko prijateljev, postala je kot moja druga domovina. Slovenija je zelo lepa in mnogostranska dežela, ljudje so Lipirci (IT) prijazni, skromni in mi vedno pomagajo, nikoli nisem imel nobenih težav. (Vem, da so nekateri Slovenci, ki dolgo živijo v tujini, bolj kritični in se včasih ne strinjajo z mano, pa to je moj zasebni občutek in izkušnja.)

Društvo Slovenia-seura ali Društvo finsko-slovenskega prijateljstva sem ustanovil leta 1999, ker sem hotel vabiti prijatelje Slovenije v isto organizacijo in posredovati Fincem informacije o Sloveniji. Takrat Finci niso znali veliko o Sloveniji in so mislili, da se tam nadaljuje vojna kot v Bosni! In seveda so mešali Slovenijo s Slovaško. V 1970-ih in 1980-ih letih pa so Finci veliko potovali po Jugoslaviji, pa zaradi raspada dežele

pozabili svoje bivše kontakte. Takorekoč smo morali začeti od začetka. Zdaj je veliko bolje, ker Finci spet obiskujejo Slovenijo kot turisti, jo poznajo kot gospodarsko in socialno razvitega člana EU, imamo kulturne stike – na primer, slovenski pisatelji gostujejo na Finskem in finški v Sloveniji (letos v Medani in Vilenici).

Organiziramo proslave za praznike, na primer februarja (kulturni praznik) in decembra (miklavževanje) in želimo povedati o kulturi in življenju v Sloveniji. Od leta 2003 objavljamo mali bilten v finščini dvakrat na leto (letos žal še nismo imeli časa, pa mislim da bo naslednji gotov septembra). Problem je, da društvo dela aktivno samo od leta 2001, torej tri leta, in še nimamo veliko aktivnih članov. Sam sem poskusal delati čimveč in zaradi tega sem letos dobil priznanje od Urada Republike Slovenije za Slovence v zamejstvu in po svetu. Leta 2001 smo imeli samo 10 članov, a zdaj jih je že 70! To so predvsem Finci in sicer zaradi tega, ker na Finskem živi samo 10-15 Slovenk in Slovencev. Mnogi so člani našega društva in želimo sodelovati s njimi.

Še malo o meni. Star sem 49 let, živim v Sauvoju na podeželju, moja žena Marja je profesorica zgodovine na srednji šoli, imava dva sina, 9 in 11 let.

Zanimivo, da imate finskega zeta! Kje živi in kaj dela? Ste bili kadarkoli na Finskem?

Lep pozdrav

Kari

PS. Če želite sami pisati nekaj o našem društvu - opazil sem, da boste kmalu objavili novo Glasilo - lepo prosim, da boste popravili moje jezikovne napake, ker pišem v naglici. Če še imate kakšna vprašanja, mi jih lahko svobodno pošljite in bom poskušal nanje odgovoriti.

Naj povem, da posebnih napak v vašem cenjenem pismu ni bilo in da smo v uredništvu navdušeni nad vašim znanjem in zanimanjem za slovensko kulturo in slovenski jezik. Hvala. Čestitamo!

Urednica -stina

Pismo iz Stockholma

Brane Kalčevič

Smo in nismo

Julija sem bil z družino v Sloveniji prvič po njenem vstopu v EU prvega maja letos. Zanimalo me je ali je kaj drugače. Potovali smo z vlakom in na Jesenicah, ki je mejna postaja, je bilo vse po starem. Postanek, uniforme, pregled potnih listov in nato naprej. Na prvi pogled torej brez sprememb.

Čez nekaj dni sem se odločil, da bom podaljšal svoje slovensko vozniško dovoljenje, ki mu je potekla veljavnost. Vsa leta namreč imam tako slovensko kot švedsko vozniško dovoljenje. Stopil sem na pristojni urad in dekletu na drugi strani okenca oddal staro vozniško dovoljenje in fotografijo, kot vелеvajo predpisi. Pogledala ga je, nato nekaj vtipkala v računalnik in rekla: "Dajte mi vaše švedsko vozniško dovoljenje". Bil sem presenečen. Kako ona ve, da imam tudi švedsko vozniško dovoljenje? Nisem ga imel s sabo, saj mi na pamet ni prišlo, da ga bom rabil. "Slovensko vozniško dovoljenje vam lahko podaljšam le, če uničim vaše švedsko vozniško dovoljenje. Obeh ne morete imeti. Odločiti se morate, katerega hočete imeti. Če živite na Švedskem, imejte švedskega. Saj velja tudi v Sloveniji". Tako torej, spremembe le so. Moji podatki so po računalniku dostopni vsakemu uradniku v vsej EU. Zdaj smo polnopravno in resnično integrirani v EU, sem si mislil. Pa sem si kmalu premislil.

S sestro sva imela opravek v Avstriji v Gradcu. Peljala sva se z avtom in na mejnem prehodu Šentilj so Avstrijci preverjali potne liste kot vedno. Dolge kolone turistov tako v eno kot v drugo smer. Tudi po radiu še vedno poročajo o čakalni dobi na mejah z Avstrijo. Za njih še nismo v EU.

Gledam Dnevnik na televiziji. Poročajo o tiskovni konferenci Junijske liste. Kaj, ali je tudi v Sloveniji Junijska lista? Potemtakem smo kot Švedska, hočemo in nočemo, smo in nismo v EU. Ljudje kritično razmišljajo. Vsekakor dober znak.

Brane Kalčevič Stockholm

Štefka Berg in Ivanka Turk iz Landskrone na obisku v Slovenskem društvu v Stockholmu.

Obe fotografiji in arhiv: Justin Hvala

Člani Slovenskega društva v Stockholmu na poti v Landskrone – Slovenski festival 1980

Intervju:

Justin Hvala

Pred kratkim smo se pogovarjali z dobrim znancem in prijateljem Justinom Hvala iz Landskrone. Kar 29 let svojega življenja je preživel v Stockholmu na Švedskem. Doma na Ponikvah na Tolminskem, od koder Justin izhaja, ga kličejo Tine. Na Švedskem pa je znan pod imenom Justin.

Justin Hvala je povedal, da je prišel na Švedsko 2. julija 1967. Najprej se je moral sprijazniti in naseliti v begunskem centru v mestecu Kisa. Že 19. avgusta pa je dobil delo in zasilno stanovanje v Stockholmu. Poklic čevljarja, ki se ga je Justin izučil med vojno v domačem kraju, je potem opravljal na Švedskem vse do upokojitve.

Justinova mladost

Preden se človek odloči za tako velik korak, kot je ta, da odideš od doma in se napotiš na tuje, je potrebno nabrati dosti poguma in dobre volje. To vedo tisti, ki so ta korak preizkusili. Nekateri so na tujem uspeli, drugi pa se še vedno mučijo z večnim domotožjem. Nekateri so se odločili, da na tujem ostanejo, drugi spet nihajo med vprašanji – ostati ali se vrniti domov. Z leti pa postane tudi tujina dom, tako imajo izseljenci kar dve domovini.

Justin Hvala se je rodil 12. aprila, leta 1930 kot drugi otrok zakoncema Mariji in Leopoldu Hvala v kraju Ponikve na Tolminskem. Brat Jože je eno leto starejši od Justina. Nato **Bratje Hvala – Rajko, Jože in Justin z materjo Marijo** sta se rodili sestri Marica in Anica ter najmlaši brat Rajko. Tako se

je v družini Hvala v enajstih letih rodilo pet otrok.

Kraj PONIKVE, kjer se je rodil Justin Hvala (Razglednico je poslal oče Polde sinu Justinu v begunsko taborišče v Italiji leta 1967)

letih med drugo svetovno vojno je potekalo v glavnem tako, da sta se Justin in njegov čevljarški mojster preživljala s čevljarškim delom od hiše do hiše. Leta 1946 je bil Justin Hvala izučen čevljar. Takrat je bil star 16 let. Justin se je kmalu zaposlil v Tolminu, kjer je delal kot čevljar v čevljarškem podjetju Jelen. Nekaj časa je še stanoval doma, nato se je preselil v Tolmin. Tu so izdelovali predvsem gojzerje za neko podjetje v Avstriji. Prav kmalu pa je Justin dobil nekoliko boljšo službo na Ortopedskem oddelku v Izoli. Tedaj se je preselil v Izolo in ostal tam **Justin Hvala v najstniški dobi svojega življenja** naslednja štiri leta. Plača je bila

Poročna slika staršev, zakoncev Marije in Leopolda Hvala (posneto okrog 1928)

se je takoj po prihodu javil na policiji. Justin pripoveduje, da jih je italijanska policija nato naselila v begunskem zbirališču v kraju Kazerta, Kapna v Italiji. Tu je skupaj z nekaterimi Slovenci in Hrvati ostal Justin nekaj mesecev.

Vojaščino je Justin Hvala v letih okrog 1952 služil v Prizrenu, vidimo ga na konju med dvema vojakoma

Prihod na Švedsko

Ko je človek mlad in zdrav, mu novi kraji, novi ljudje in nova okolja največkrat pomenijo prijetno avanturo. Justin se je hitro vživel v novo okolje. Čeprav v začetku ni imel lastnega stanovanja in je nekaj tednov prenočeval kar v neki študentski sobi v predmestju Norbacka (okolica Stockholma) in nato za tri mesece najel neko privatno sobo v kraju Spånga, je Justin vztrajal in verjel, da se bodo stvari uredile njemu v prid. Takratna čevljarska mesečna plača za delo na akord je bila 1 400 švedskih kron neto. Za to svojo sobo pa je moral odšteti kar 300 kron od svoje plače, se spominja Justin.

In res so se stvari začele razvijati Justinu v prid, že pred božičem leta 1967 se je preselil k neki prijazni švedski družini, kjer je stanoval kar dobra tri leta. Od tu ima samo lepe spomine.

Družina in kariera

Medtem je spoznal tudi svojo življensko sopotnico, bodočo ženo Ingrid Arbonius. Kmalu se je preselil k njej v nekoliko večje stanovanje. Nato sta se odločila za skupno življenje in se preselila v Hagelund v predmestju Stockholma, Solna. Kmalu pa sta kupila hišo v naselju Haninge, blizu njunega delovnega mesta. Oba – Ingrid in Justin - sta

dokaj skromna, komaj, da je zadostovala za preživetje.

Odhod iz Slovenije

Tako se je Justin Hvala začel ozirati za boljšim zaslužkom. Nek znanec mu je svetoval, da naj poskusi srečo na tujem. Justin je nekaj časa razmišljal o tej možnosti in se nazadnje odločil in dne 7. februarja 1967 odpotoval s prepustniškim dovoljenjem na mejnem prehodu Škofije v Trstu. V Trstu

namreč do svoje upokojitve bila zaposlena v bolnici Haninge, ki spada pod univerzitetno bolnico Karolinska v Stockholmu.

Pogled na bolnico, kjer sta bila zakonca Hvala zaposlena

Glede sporazumevanja in znanja švedščine imajo povečini priseljenci na Švedskem kar nekaj časa probleme. V 60. in 70. letih, ko je na Švedsko prihajalo največ priseljencev na delo (delovna sila), ni bilo nikjer organiziranega pouka švedskega jezika za tujce. Šele pozneje se je to s pomočjo reforme in kulturne politike spremenilo. Tako so tujce v drugi polovici 70-let začeli organizirano poučevati švedski jezik. Vendar je bil delodajalec tisti, ki je odločil,

komu je ta pouk potreben in komu ni. Tako Justin ni nikoli dobil prilike, da bi se formalno usposobil v znanju švedskega jezika. Delodajalec je menil, da se Justin na svojem delovnem mestu dovolj dobro sporazumeva. Justin se spominja, da se je kar nekaj časa sporazumeval s pomočjo rok in nog ter mimike obraza. Vendar to ni bila ovira pri njegovem delu.

Delovni čas je sprva potekal od 7. do 16. ure, od ponedeljka do sobote. Čas za kosilo in malico ni bil vračunan. Šele pozneje smo na Švedskem dobili 40-urni delavnik, ki je trajal od ponedeljka do petka. Tak delavnik imamo na Švedskem še danes, razen nekaterih izjem, kjer je delavnik malo krajši.

Justin Hvala v svojem elementu, v čevljarški delavnici Ko je Justin spoznal svojo Ingrid, mu je ona pomagala na jezikovnem področju. Ingrid Arbonius in Justin Hvala sta se poročila 30. januarja 1976. Vendar je Justin ostal zvest svojemu čevljarškemu poklicu. Nekoč

mu je šef ponudil mesto predelavca, kar je Justin zavrnil, saj se je najbolje počutil na svojem čevljarškem stolčku, ki ga je uporabljal kar 24 let, vse do upokojitve.

Delavnica, kjer je Justin Hvala preživel svoja najlepša leta.

Na oddelku bolnice v Haninge so proizvajali predvsem ortopedsko obutev po naročilu za razne paciente. »Pozneje, nekaj let pred mojo upokojitvijo, se je naš oddelek preselil na Jacobsberg. Tu organizacija ni ravno najbolje potekala, mnogi so

dobili odpoved«, pravi Justin. On sam je ostal v delovnem razmerju do svoje upokojitve.

Justinova soproga Ingrid je bila zaposlena v Karolinski bolnici, oddelek Haninge in je delala v kemičnem laboratoriju kot računalniška administratorka. Urejala je diagnoze pacientov in jih nato katalogizirala.

Na sliki: oče in mati – Polde in Marija Hvala, pred domačijo, ob enem Justinovih obiskov doma

Tako kot v življenju vsakogar, je tudi v Justinovem življenju včasih rahlo zaškripalo, predvsem, ko so odpuščali njegove sodelavce. Vendar je imel srečo in je ostal v delovnem razmerju do konca delovne kariere.

Kontakti in slovensko društvo v Stockholmu

Justin si je na Švedskem nabral velik krog prijateljev in znancev. Leta 1973 je v Stockholmu (Farsta) bilo ustanovljeno Slovensko društvo. Sprva se ni dosti angažiral. Pozneje pa je bil zelo aktiven član in je pridno pomagal pri raznih klubskih opravilih. Nekaj let je bil tudi član upravnega odbora. Preko svojega poklica je Justin navezal razne stike s čevljarji. Ta poklic je izvajalo tudi nekaj rojakov in tako ima Justin občasne kontakte z njimi še zdaj.

V začetku 80. let je gostoval Bojan Križaj na Švedskem. Obiskal je Slovensko društvo v Stockholmu.

Upokojitev in selitev v Landskrono

Justinova soproga Ingrid izhaja iz Landskrone na jugu Švedske. V rodno Landskrono k sorodnikom se je Ingrid rada vračala vsa leta svojega bivanja v Stockholmu. Justin pa jo je pri teh obiskih redno spremljal in si tako navezal stike tudi v Landskroni. Kmalu po upokojitvi sta zakonca Hvala prodala svojo hišo v Solni in si poiskala prijetno stanovanje v Landskroni.

15. avgusta leta 1996 sta se preselila v Landskrono. Tu je

V Slovenskem društvu v Stckh, med drugimi ga. in g.Hribar

Justin Hvala takoj obiskal slovensko društvo Lipa in se včlanil v njem. Član tega društva je še danes. Justin in Ingrid pa sta tudi častna člana pevskega društva Orfeum v Landskroni, kjer sta redna sponzorja pri društvenih dejavnostih, predvsem pri snemanju zgoščenk pevskega zbora Orfeum.

Vsa leta bivanja v Landskroni je Justin skrbel in urejeval poletno hišico na obronku mesta, kjer je med drugim gojil jagode, krompir, sadje, čebulo in razno cvetje – čisto po slovensko. Ta košček zemlje ga je spominjal na domačo grudo. Spomladi 2004 pa je Justin nesrečno padel in si poškodoval desni kolk. To mu je povzročilo hude težave, da bi še naprej urejeval svoj vrt in svojo poletno hišico. Tako jo je bil prisiljen ta svoj poletni kotiček prodati.

Justinova sestra Anica in žena Ingrid

prijateljev, ki mu stojijo ob strani v dobrem in hudem. Ena teh družin je družina Štefana

Ob preselitvi v Landskrono si je Justin našel nekaj prijateljev, ki mu stojijo ob strani v dobrem in hudem. Ena teh družin je družina Štefana Matičiča, kjer se Justin rad sprosti ob gledanju slovenske televizije preko satelita. Posebno ga razveseli nedeljski program »Vsakdanjik in praznik«.

Pri družini Bencek / Budja pa se Justin počuti kot doma. V kletnih prostorih Bencekove hiše v bližini svojega stanovanja si je uredil prijetno čevlarsko delavnico. Tu rad z lažjimi popravili čevljev, jaken in drugih usnjenih izdelkov poseda na starem stolčku, ki mu je služil 24 let njegovega službovanja v Stockholmu. Tu ima občutek, da ga ljudje potrebujejo in da jim lahko pomaga. Še vedno ima rad svoje čevlarsko delo.

Bratje in sestre Hvala, zbrani na domačem dvorišču v Ponikvah

Doma Justin rad pomeša po kuhinjski ponvi in pristavi na štedilnik razne dobrote, ki jih je imel rad, ko je živel še v Sloveniji. Pa tudi mnoge švedske jedi je v toku let močno vzljubil. Skratka, Justin rad in dobro kuha. Justina zelo veseli, da je Slovenija letos 1. maja postala pravna članica EVROPSKE SKUPNOSTI. S tem tudi upa, da bo Slovenija vse bolj prepoznavna na Švedskem in po svetu. Jugoslovanstvo je Slovence na Švedskem dolgo držalo ujete v pesti, Švedi se le s težavo navajajo na nove etnične skupine v svoji sredi, zato se je tudi Slovencem še vedno potrebno dokazovati.

Sorodniki in obiski v Sloveniji

Justin Hvala je na Švedskem zelo zadovoljen. Že davno se je odločil, da bo za vedno ostal tukaj. In ta odločitev mu je olajšala, da ga ne preganja večno domotožje in večna neodločnost. Justin ve, kaj hoče in zakaj. V Slovenijo gre občasno zelo rad na obisk.

Justin Hvala na obrežju blizu Trsta (v začetku 80. let) Tam ga čaka starejši brat Jože na domačiji ter njegova sinova, Justinova nečaka Gabrijel in Florijan z družinami. Justin in Ingrid namreč nista

dobila lastnih otrok, zato ima Justin zelo rad vseh svojih 9 nečakov, eden pa se je pred leti smrtno ponesrečil. Z mlajšim bratom, ki živi nekoliko oddaljen od domače vasi, pa ima Justin bolj malo povezave. Oba starša Marija in Polde sta že dolgo let pokojna, sestre Anica in Marica pa sta umrli pred nekaj leti. Na domačiji ima Justin zgovorjeno sobo do svoje smrti.

Po vsakem obisku doma se Justin rad vrača na Švedsko, kjer ga čaka njegova soproga Ingrid. Rad ima Slovenijo, rad ima pa tudi svojo drugo domovino Švedsko. Justin Hvala je zelo zadovoljen s svojim življenjem. Z zadovoljstvom je uporabil svoje v Sloveniji pridobljeno **Hvalova družina lepo zbrana, z materjo in očetom v ospredju**

znanje za svoj poklic na Švedskem.

Zaključna beseda **Ingrid in Justin Hvala v svojem čudovitem stanovanju v Landskroni** Foto: Z Bencek

Pogovarjala se je **Augustina Budja**

Iskrena hvala mojemu sogovorniku Justinu Hvala za vso potrpežljivost in pripravljenost, ko sem ga poprosila za kratek intervju. Z veseljem mi je ustregel in mi pomagal najti tudi fotografije, ki primerno ilustrirajo njegovo življensko zgodbo. Ko sva se z Justinom takole pri zajtrku sproščeno pogovarjala in je obujal spomine na otroštvo in na vso doslej že prehojeno pot, si ni mogel kaj, da bi ne izrazil globoke hvaležnosti, ker mu je bilo življenje v glavnem naklonjeno. V Ingrid je našel zvesto

družico, ima krog prijateljev in znancev, rad se pogovarja z ljudmi, ki v srcu dobro mislijo, tako kot on sam. Če bi še enkrat živel, bi marsikaj v svojem življenju želel ponoviti. Obstaja pa tudi marsikaj, kar bi želel spremeniti. Končala sva najin pogovor.

Spoštovani!

Pošiljam vam zanimivo raziskavo o avtorju pesmi **Oj Triglav, moj dom**. Prispevek sem te dni objavil v reviji dnevnika VEČER imenovani 7D, ki izhaja vsak teden kot samostojna revija pri VEČERU. Če se Vam zdi zanimiv ga lahko objavite, tudi morda skrajšanega, če ne pa ga vrzite v koš. Lep pozdrav iz domovine, kjer so te dni odprli kopališče Mali Moravci. Lepo Vas pozdravlja **Ludvik Kramberger**

70 letnica smrti Matije Zemljiča, avtorja pesmi Oj Triglav, moj dom

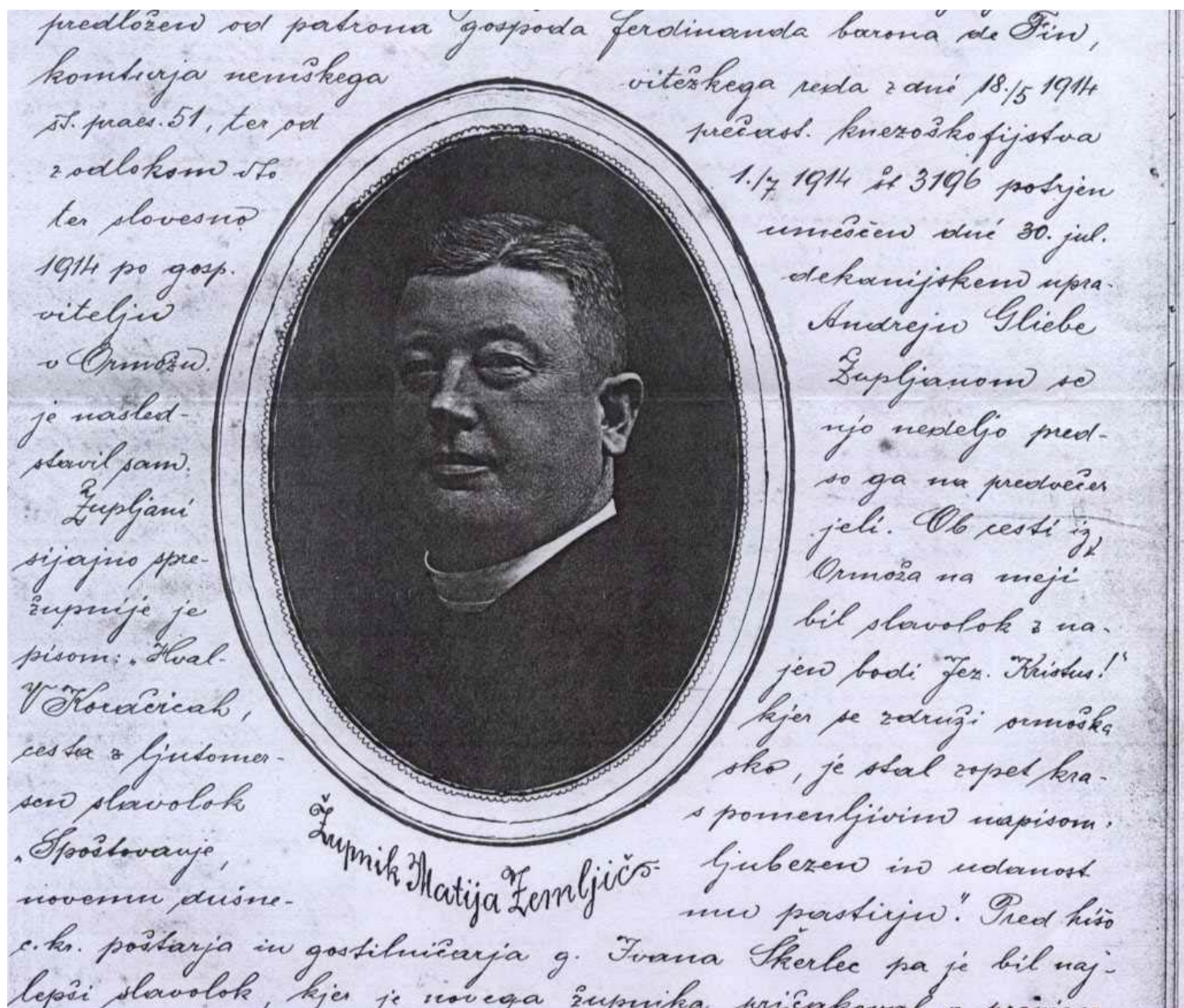

Foto L. Kramberger; **Kopija rokopisa iz župnijske kronike s sliko Matije Zemljiča**
Ob 110-letnici prve objave teksta pesmi **Oj Triglav, moj dom**

Avtor besedila **Oj Triglav, moj dom**, je Matija Zemljič, ki je bil rojen na Ptujski cesti pri Gornji Radgoni, melodijo pa je napisal Jakob Aljaž, župnik iz Dovj na Gorenjskem

Foto L. Kramberger **Sedanji župnik pri Sv. Tomažu je Stanko Matjašec**

Gotovo ni Slovenca, ki bi ne poznal znamenite in priljubljene pesmi **Oj Triglav, moj dom**, ki je nekaka himna slovenskih gornikov, planincev. Redki pa vedo, da je tekst pesmi napisal Slovenec, ki se je rodil na robu Slovenskih Goric, na Ptujski cesti pri Gornji Radgoni, ki verjetno nikoli ni bil na Triglavu. Mnogi nehote avtorstvo pesmi, pripisujejo znanemu slovenskemu domoljubu župniku Jakobu Aljažu iz Dovij na Gorenjskem, ki je pesem uglasbil.

Besedilo pesmi **Oj Triglav, moj dom**, je bilo prvič objavljeno 1894. leta v rokopisnem bogoslovnem glasilu Lipica v Mariboru. Avtor pesmi se je tedaj pod objavljeno pesem podpisal s psevdonimom Slavin. Drugič je bila pesem objavljena leta 1895 v dijaškem listu Zora. Tedaj je prišlo besedilo pesmi v roke župniku Jakobu Aljažu. Bila mu je zelo všeč, zato jo je v letu 1896 uglasbil. Še istega leta je bila pesem **Oj Triglav, moj dom** prvič javno zapeta. S to pesmijo so tedaj popestrili odprtje triglavske koč na Kredarici. Od tedaj so ljubitelji slovenskih gora vzeli pesem za svojo in je danes nekaka himna slovenskih planincev.

Tedaj Jakobu Aljažu, in še dolga desetletja tudi javnosti, ni bilo znano ime avtorja tega lepega in sedaj »večnega« besedila. Po zaslugi raziskovalcev, zlasti prispevka Slavka Klinarja v knjigi Cirila Ambroža Prlekija, ki je izšla ob 100-letnici Planinske zveze Slovenije, leta 1993, je javnosti sporočeno, da je avtor besedila pesmi **Oj Triglav, moj dom** Matija Zemljič. Ob njegovi, avtorjevi, smrti 26. julija 1934 pri Sv. Tomažu pri Ormožu, je bilo v nekrologu, ki ga je objavil eden izmed slovenskih dnevnikov,

najverjetneje Slovenec, zapisano: »Danes ob 9 dopoldan se je kot truden popotnik odpočil po mnogih zemeljskih naporih in mirno zaspal v Gospodu 62-letni priljubljeni marijanski pesnik velč. g. Matija Zemljič, duh. svetnik in župnik pri Sv. Tomažu nad Ormožem. Pogreb preblagega pokojnika bo v soboto ob pol 10 dopoldne pri Sv. Tomažu nad Ormožem.

Foto L. Kramberger **Pokopališče pri Sv. Tomažu, v ozadju cerkev Sv. Tomaža, kjer je služboval Matija Zemljič**

Globoko je odjeknila žalostna vest v srcu vseh, po širni župniji Sv. Tomaža in izven njenih mej. Od svojih ljubljenih župljanov se je poslovil dušni pastir, ki je polnih 20 let vzorno vodil izročeno mi čredo. Odšel je pred večnega sodnika po dolgem križevem potu bolezni in trpljenja, da za vdano prenašanje križev in zvesto službovanje prejme polno plačilo.

Matija Zemljič je bil rojen dne 25. januarja, 1873 na Ptujski cesti 24, župnije sv. Petra pri Radgoni. Mladost je preživel v Norškem Vrhu pri Kapel, kamor so se kmalu po njegovem rojstvu starši preselili. Ljudsko šolo je obiskoval pri Kapeli, 4 razrede pa pri sv. Petru tik Radgone (op. P.: Sv. Peter je mišljena današnja Gornja Radgona). Gimnazijo in bogoslovje je študiral od 1885 – 1897 v Mariboru, kjer je bil tudi kot četrtoletnik 25. julija 1897 posvečen za mašnika.

Duhovno službo je nastopil že isto leto kot kaplan v Šmartnem pri Slovenj Gradcu, dve leti nato v Vuzenici, odkoder je moral že po par tednih v bolnišnico ter začasni pokoj, ker si je zlomil nogo. Po ozdravljenju je bil 1. I. 1899 nastavljen za kaplana na Dobrni pri Celju, kjer je bil nekaj časa provizor.

Nato je služboval v Čadrmu, pri Sv. Križu pri Slatini, pri Sv. Križu pri Ljutomeru in pri Sv. Jakobu v Slov. goricah. L. 1905 je postal provizor in leto kasneje župnik pri Sv. Juriju ob Pesnici, župniji ob severni slovenski meji; nekaj dni po začetku svetovne vojne, 1. avgusta 1914, pa je nastopil župnijo Sv. Tomaža pri Ormožu. Pokojni knezoškof dr. Andrej Karlin, ga je ob svoji zlati maši imenoval za duhovnega svetovalca.

«Foto L. Kramberger **Cerkev Sv. Tomaža, kjer je 20 vodil župnijo Matija Zemljič**

Blagi pokojnik je bila torej cenjen od svojih predstojnikov ter ljubljen od svojih duh. Sobratov in vernikov. Znan je bil tudi kot izboren govornik. Že v dijaških in bogoslovnih letih se je oglašal kot pesnik. Ko je bil kaplan pri Sv. Križu pri Slatini, je začel in pri Sv. Križu pri Ljutomeru dovršil slovenski prevod nemške pesnitve kartuzijna Filipa iz žiške kartuzije o Marijinem življenju. Pesnitev, obsegajoča 11.272 jamskih verzov, je izšla z naslovom : Kartuzijanskega brata Filipa Marijino življenje. Maribor 1904-. Pobudo mu je dal pokojni knezoškof dr. Mihael Napotnik, kateremu je tudi prevod posvetil. Izdal je tudi več

dramatskih slik in prigodic, tako n. pr. Popotnica k Mariji, Ob vojski, Val, Vodnik, 70-letnica A.M. Slomška, Ob 50 letnici narodnega trpina tomaževskega rojaka Ksaverja Meška.

Matija Zemljič je v letu 1893/94 živel v bogoslovju skupaj z Josipom Trofenikom. Ki se je veliko ukvarjal z glasbo. Trofeniku se je tedaj dopadel napev nemške pesmi z naslovom O Schwarzwald, o Heim. Tedaj je svojemu prijatelju, ki se je ob študiju ukvarjal s pesništvom, naj iz nemškega napeva priredi slovenski tekst. Matija Zemljič se je takoj lotil pisanja in tako je nastala pesem Oj Triglav, moj dom. Kot smo že povedali, jo je le dve letu pozneje uglasbil župnik Jakob Aljaž, ki je tudi dal na vrhu Triglava postaviti jekleni stolp, ki je bolj zna kot Aljažev stolp.

Pri Sv. Tomažu sta bila organista Franc Zemljič več kot 30 let, Jožef Zemljič več kot 50 let, Njegov vnuk Milivoj Zemljič, sicer profesor slovenščine v pokoju, je vnuk Jožefa Zemljiča, rojen pa je 24. II., 1931 pri Sv. Tomažu, kjer ga je krstil župnik Matija Zemljič.

Milivoj je vedel, iz knjige, da je bil avtor pesmi Triglav moj dom Matija Zemljič iz Gornje Radgone. Povedal je, da je to javno slišal, ko se je udeležil srečanja vojaških in vojnih invalidov letos(2004) v Litiji, kjer je nastopal Partizanski pevski zbor iz Trsta. Takrat je napovedovalec ob napovedi pesmi povedal, da je tekst za pesem Oj Triglav, moj dom napisal Radgonačan Matija Zemljič, uglasbil pa jo je Jakob Aljaž.

Naj ob koncu našega prispevka povemo, da smo o avtorju pesmi povpraševali tudi naključne mimoidoče. Ni ga bilo odraslega človeka, ki bi ne vedel za pesem, ni pa bilo človeka ki bi vedel kdo jo je napisal. So pa bili taki, ki so pesem pripisali Jakobu Aljažu, ki je, kot smo že omenili, pesem uglasbil. Ko smo pri Sv. Tomažu obiskali tamkajšnjega župnika Stanka Matjašeca nam je povedal, da je slišal za avtorja pesmi, obenem pa je takoj pogledal v arhiv in nam postregel z ročno pisano župnijsko kroniko, kjer je v njej vpisan nekrolog ob njegovi smrti. Posredoval nam je fotokopije dveh člankov v tedanjih slovenskih časopisih, napotil pa nas je tudi na pokopališče kjer smo posneli skupni grob na tamkajšnjem pokopališču pokopanih duhovnikov. Na nagrobni plošči je tudi ime župnika Matija Zemljiča, ki je kot župnik vodil župnijo do svoje smrti.

Foto L. Kramberger **Napis na nagrobniku, kjer je tudi ime Matija Zemljič**

Foto in tekst

Ludvik Kramberger

Prisrčna hvala za nadvse zanimiv in poučen prispevek. Oglasite se spet kmalu. Urednica **A.Budja**

Odpotoval sem... doma sem pustil ženo, hčerke, taščo in pirenejskega psa Rexa. Upam, da me ne bodo pogrešali, jaz pa se bom poiskoval odpočiti v teh desetih dneh. Poskušal bom pozabiti na računalnik, vso elektronsko pošto, ki skoraj zmeraj zahteva odgovore, telefonske klice, dolžnosti, pa še in še...

Pogled na Ljubljano iz ljubljanskega gradu medvodskim županom in prijateljem iz kulturno umetniškega društva Sora. Nato smo obiskali še nekatere druge agencije. Prijatelj Franc me je pripeljal iz ene dolžnosti na drugo. Prispel sem v hotel Park na Taboru. V recepciji je bilo že precej ljudi, nisem pa vedel kdo so in ker sem bil že precej izčrpan od sestankov sem jih le bežno pozdravil in sprejel ključ od sobe.

Kasneje so mi povedali, da niso vedeli, da bo tista "važna in visoka" oseba potem tako prijazna in da jih bom večkrat zabaval s smehom in slovensko pesmijo na izletih in drugod. Pregledal sem sobo, bila je navadna, toda prijazna soba brez razkošja, brez hladilnika, na TV nisi videl čisto skoraj nobenega programa. Toda kopalnica je bila v redu in s seboj sem imel moj radio, kateri me vedno spremlja na potovanjih. Jaz vam bom nekaj zaupal, jaz sem nor na tehnične stvari, posebej pa na radio. Ta mora biti čim manjši, čim bolj kvaliteten, mora imeti alarm in uro ter vse kanale, kar pomnjeni UKV kanale, srednje valove, dolge in kratke valove in...

Vse zanimive mednarodne frekvence vem na pamet in žena me zmeraj vleče stran od izložbenih oken s podobno tehniko. Tudi to vam zaupam, da kvaliteta radia ni odvisna od cene ampak to kvaliteto spoznaš, ko iščeš šibke postaje. Pardon, vžgal sem radio in takoj dobil program Radio Veseljak, čeprav ga nisem še nikdar slišal (nisem iz Ljubljane) me je Radio Veseljak spremljal vseh osem dni v Sloveniji. Pa je že potrkalo na vrata in notri je prišel moj prijatelj Andrej, Andreas Holmersson iz Mjölbyja, ki je bil v Ljubljani v celoletni šoli slovenskega jezika. Objela sva se in si dosti povedala, nato pa mu še izročil stipendijo, ki mu jo je podelilo slovensko društvo iz Olofströma.

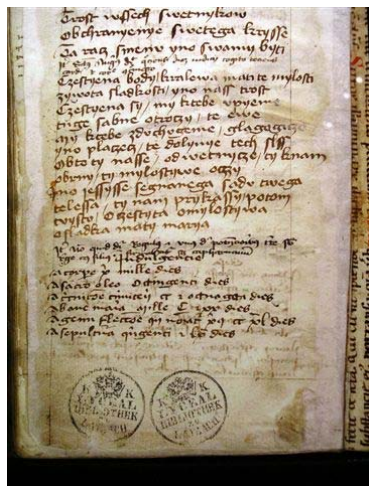

Objela sva se in si dosti povedala, nato pa mu še izročil stipendijo, ki mu jo je podelilo slovensko društvo iz Olofströma.

Robov vodnjak; Pavel Udir in Ciril Stopar, seminar za arhivarje v Ljubljani, maj 2004

S Pavelom Udirjem sva se srečala pred konferenčno sobo hotela, skupno z Andreasom smo prisedli v sobo in seminar slovenskih izseljenških arhivarjev iz celega sveta se je začel. Predstavili smo se, največ udeležencev je bilo iz Avstralije in Argentine, nato iz Kanade, Združenih držav

Amerike, Nemčije, Srbije, po eden pa iz Francije, BiH ter mi iz Švedske. Med organizatorji sem najprej spoznal dr. Zvoneta Žigona iz Postojne, ki dela na Uradu RS za Slovence v zamejstvu in po svetu, tam sem že bil pri njem večkrat na delovnem obisku za Slovensko zvezo. Podrobno so

nam predstavili program, ki sem ga doma že nešteto krat pregledal. Vsak dan bodo predavanja od devetih zjutraj do petih zvečer in ob sedmih večerja. Nobenih pobegov iz predavanja, nobenih srečanj s sorodniki in znanci dokler smo v šoli. Prosti smo le kasno zvečer. Takšen režim je bil meni zelo všeč, le tako se bomo nekaj naučili.

Naslednji dan smo se odpravili peš, kar meni zelo

Stari rukopisi

ustreza. Odšli smo iz Taborja proti ljubljanski tržnici, stolni cerkvi, blizu Ljublanice in tromostovja, proti Arhivu Republike Slovenije, kjer nam je najprej skupina deklet v posebnih oblekah zapela zelo stare slovenske pesmi. Učili so nas o delu v arhivu, kaj je to fond v arhivu, kako se zbira dokumente in kako se jih shrani. Kako se naredi kronika društva, material se mora spravljati v temne škatle in ne v mape.

V slovenskih društvih po svetu imajo tajniki društev veliko vlogo pri ohranjanju arhivskega gradiva. Od vseh podatkov se nam je že vrtelo v glavi in nekateri med nami smo si pridno zapisovali. Na koncu tega dne so nam pokazali še stare

zapise in dokumente, od cesarskih do grofovskih, ki so jih imeli v najbolj varnem zaklenjem delu arhiva. Takšnih starih rokopisov še nikdar nisem videl; začutil sem, da smo izseljenci važna veriga v Arhivu Slovenije, saj smo tudi mi del te, čeprav mlajše zgodovine naroda, toda čez "hm", tisoč let bo to izredna zgodovina o izseljevanju slovenskega življa v tuje dežele in čez lužo.

Tudi drugi dan zjutraj smo se sprehodili ob Ljublanici po eni drugi poti in odšli na predavanja na Znanstveno raziskovalni center Slovenske akademije znanosti in umetnosti (v bodoče skrajšano ZRC SAZU). Nato smo obiskali arhiv Inštituta za slovensko izseljenstvo ZRC SAZU,

si ogledali projekcijo filma dr. Marjana Drnovška o odhajanju Slovencev v Ameriko. Sprejel nas je tudi direktor ZRC SAZU dr. Oto Lutar, nato pa smo si ogledali Rokopisni oddelek NUK-a

(Narodne in univerzitetne knjižnice) v Ljubljani. Prav takrat je bila pod strogim varstvom prvič v Sloveniji razstava vseh najstarejših slovenskih rokopisov in tako smo imeli čast si ogledati rokopise Brižinske spomenike iz 972 - 1039 leta, Celovške (rateške) rokopise iz 1362-1390 leta, Stiške rokopise iz 1428-1440 leta ter Čedadski (černjejski) rokopis iz 1497 leta. Pokazali so nam tudi originalne rokopise Poezij Franceta Prešerna in drugih pesnikov ter pisateljev. Na kraju smo tudi Okrogla miza obiskali Slovenski etnografski muzej in

kustodiat za slovenske zamejce in izseljence. Po večerji smo s Pavelom Udirjem in Andreasom

Holmerssonom obiskali KUD Oton Župančič v Sori. **Pogled na mesto Ljubljana z okolico**

V četrtek smo imeli okroglo mizo in se pogovorili o stanju arhivskega, muzejskega in knjižničnega gradiva med slovenskimi izseljenci. Predstavniki vseh držav in kontinentov so predavali o dosedanjih dosežkih in kakšne cilje imajo pri njih. Najdlje je pri tem prišla Avstralija, kjer so društva skupno uredila skupni arhivski center HASA v Sydneyju. Ta primer Avstralije naj bi bil vzorec tudi za druge države. Dr. Marina Lukšič-Hacin je poudarila, da bodo zdaj nadeljevali s tem projektom v

Evropi, prav posebno pri nas na Švedskem, kjer so že popisali arhivsko stanje po društvih, pozabili so samo na arhiv Našega glasa, ki se nahaja pri Pavlu Udirju v Stockholmu. Tudi jaz in Pavel sva povedala o stanju arhivskega gradiva na Švedskem, obenem sem opisal Slovensko zvezo in slovenske medije na Švedskem.

Ob polšestih zvečer še ni bilo konec delovnega dne, saj smo se z mestnim vlakom odpeljali na Ljubljanski grad, si ogledali tam razstavo in odšli na stolp, kjer nam se je odprl pogled na mesto Ljubljana z okolico.

V petek smo obiskali osnovno šolo O. Kovačič, kjer so nam otroci pripravili kulturni program, nato pa smo skupno z otroci imeli okroglo mizo, kjer so nas spraševali o našem življenju v tujini. To je bilo zanimivo. Poslušali smo predavanje o sistemu COBISS, kjer so nam predstavili vključevanje izseljenskih knjižnic v ta sistem. To so začeli v Barilocheju v Argentini in Slovenija je

Osnovna šola O. Kovačič izobrazila njihovo predstavnico in jo uvedla v to delo. Nato smo ob računalnikih spoznali novi računalniški program, s katerim se bodo povezala vsa slovenska društva po svetu in v njega vnesla svoje slike na digitalni način, (s skeniranjem in digitalno kamero). Na ta način bi lahko za zmeraj ohranili stare slike in bi lahko vsa društva in raziskovalci na ZRC SAZU imeli dostop do tega foto albuma. Začetek dela s Foto impact albumom bo

mogoč že letos jeseni, toda program za to je precej drag, (okrog 4000 kr/osebo).

Zvečer sem nenadoma dobil sporočilo, da me hoče srečati nekdanji župan občine Ljubljane-Šiške, g. Vuko Lutovac s katerim smo tesno sodelovali od 1984 do 1990 leta. Je tudi častni član KD Slovenija v Olofströmu. Srečala sva se ob kozarcu piva blizu Tromostovja in obujala stare spomine. Omenjeni gospod je bil tudi dvakrat na Švedskem v Olofströmu, Ronneby, Nybru in bil tudi gost guvernerja pokrajine Blekinge gospe Camille Odhnoff, ki je zelo dobro

Smaragdno zelena struga SOČE poznala Slovenijo in bila tudi na obletnici olofströmskega društva.

V soboto in nedeljo smo se odpeljali na strokovni izlet v Italijo. Obiskali smo Narodno in študijsko knjižnico, zgodovinskega oddelka Slovencev v Trstu. Nato smo se odpravili

Ponedeljek, zadnji dan seminarja v Čedad (Cividale), kjer so nam zamejski Slovenci predstavili dva njihova časopisa: Novi Matajur in Dom. Zatem smo se odpeljali v Rezijo kjer govorijo domačini v rezijsko-slovenskem narečju. Imeli smo zelo dobrega predavatelja domačina, ki je čudovito predstavil njihovo zgodovino in kulturo. Ogledali smo si tudi tri njihove pomembne muzeje in cerkev. V Reziji je tisti dan padal dež, saj je cel čas lilo kot iz škafa in čeprav smo imeli marele, smo bili vseeno vsi premočeni, toda bilo nam je lepo, le hribov nismo videli zaradi megle in oblakov. Prenočili smo v dolini, naslednji dan zgodaj zjutraj pa smo se spet vrnili in si ogledali lepote Rezijske doline, saj se nam je sonce prijazno smehljalo. Po slikanju pred vaško cerkvijo smo se odpeljali mimo Dolomitov v Tržič (Tarvisio) in preko prelaza Predel prišli v Slovenijo. Peljali smo se pod goro Mangart do Kobarida, kjer smo si ogledali nenavaden muzej I. svetovne vojske, kjer je na Soški fronti padlo na obeh straneh preko 1 milijon vojakov. Po kosilu smo se odpeljali ob koritu reke Soče do Nove gorice, nato pa mimo Nanosa in Postojne nazaj v Ljubljano. Zvečer sva s Pavelom obiskala njegovo novo hišo blizu Kranja, kamor odhaja vsako leto na dopust.

Ponedeljek, zadnji dan seminarja, smo namenili za evalvacijo seminarja. Sešli smo se v konferenčni sobi hotela Turist in premleli ter povedali, kaj je bilo dobro in kaj slabo ter kaj

moramo še storiti. Nato so nas obdarili s knjigami in nam izročili diplome za opravljeno šolo arhivarja v Ljubljani. Mi pa smo se zahvalili organizatorjem za tako dobro organizacijo in jih obdarili s priložnostnimi darili in rožami. Potem smo v sobo spustili novinarje in začela se je tiskovna konferenca. Ob tej priliki je stopil pred novinarje in vse navzoče Ciril Stopar, se zahvalil organizatorjem za njihov trud in izrecitiral svojo pesem, *V tujini*. S to pesmijo smo poskušali pokazati, da tudi med našimi ljudmi na tujem cveti slovenska kulturna ustvarjalnost. Na kraju smo se še slikali s prijatelji in se poslovili s solzami v očeh.

Jože Štirn, Argentina in Ciril Stopar, Švedska, na ljubljanskem gradu Med nami je bilo več starejših ljudi, bogve če se bomo še kdaj videli. Obljubili smo si, da bomo držali kontakt in se obveščali,

kako dasleč smo prišli v raznih državah. Kot pajek v mreži pa nam bodo raziskovalci v ZRC SAZU pomagali, da bomo uspeli pri svojih nalogah ohranjanja arhiva slovenskih izseljencev po svetu. Obiskal sem tudi Slovensko izseljensko matico in se pogovoril z njimi ter prisostoval predstavitvi nove revije za slovenske izseljence: **Slovenija.svet**.

Za mene je bilo zanimivo tudi to, da sem na seminarju spoznal ljudi, ki imajo na Švedskem svoje sorodnike. Kot gospo Ano Markič iz slovenskega društva v Melbournu, ki ima svojo sestro Marijo Kolar v Slovenskem domu v Göteborgu. Potem sem dobil dobre kontakte z drugo in tretjo generacijo Slovencev v Argentini. Z Jožetom Štirnom iz Mendoze in Veroniko Razinger Grohar iz Barilocheja si še zdaj dopisujemo. Z Jožetom Štirnom sva postala dobra prijatelja in s Pavelom sva obljubila, da ga nekoč obiščemo v Argentini. Povem lahko še to, da smo prenočevali v hotelu, ki je blizu mestnega jedra in smo se zvečer lahko peš odpravili na pohajkovanje okoli Tromostovja in Ljubljance. To je bilo v redu. Tistim, ki pa so se pritoževali nad hrano lahko povem le to, da so na večerjo ob sedmih zvečer prišli samo predstavniki Švedske in Avstralije in še nekateri drugi, ostali pa so zakasnili tudi uro in več. Le ti pa so se najbolj pritoževali zaradi zakasnele večerje. Jaz pa rečem leto, da sva bila s Pavelom kar zadovoljna.

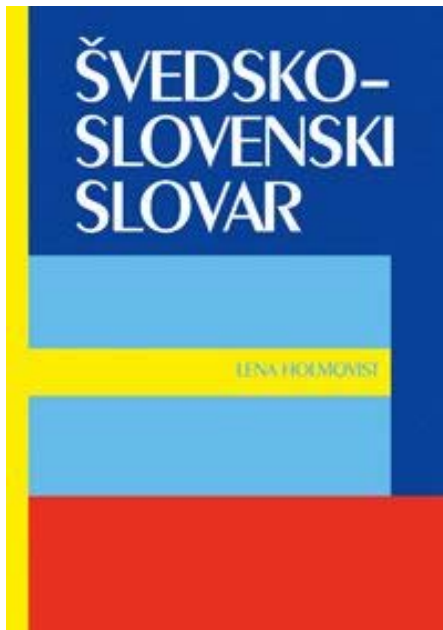
Ana Markic, Melbourn, Avstralija; arhivska kapela RS, Ljubljana, maj 2004

Na Pavelu in na meni pa je zdaj naloga, da preneseva najino znanje na slovenska društva na Švedskem. Že v novembru bomo organizirali prvi sestanek in predali informacije bodočim arhivarjem slovenskih društev na Švedskem. Bog nam daj le zdravja in dobre volje.

Rezija; sprehod po vasi z odprtimi dežniki. Maj 2004 Foto: Ciril Stopar

Ciril M. Stopar

OBVESTILA IZ SLOVENSKE ZVEZE

NOVI ŠVEDSKO-SLOVENSKE SLOVAR

Dobili smo veliko vaših telefonskih klicev z vprašanjem, kako naročiti novi Švedsko- slovenski slovar iz Ljubljane. Tukaj imate še enkrat naš odgovor:

Cena slovarja je **41,75 evrov**, stroški pošiljanja pa 8,00 evrov. Skupaj bo torej cena slovarja za kupce na Švedskem **49,75 evrov** (približno 461 švedskih kron). Slovar je mogoče naročiti po elektronski pošti, po faxu ali po običajni pošti. Plačilo bo mogoče poravnati s kreditno kartico Eurocard/MasterCard ali VISA ali preko bančnega računa, preko banke. Slovar lahko naročite pri: Založba ZRC, P.P. 306, 1001 Ljubljana, Slovenija.

Fax: **00386 1 425 77 94**, tel.: 00386 1 470 64 64,

E-Mail: zalozba@zrc-sazu.si ali na spletnih straneh: www.zrc-sazu.si/

Slovenski izseljenski koledar 2004-2005

Izšel je tudi Slovenski izseljenski koledar 2004-05 in je **v naročniški službi SIM na voljo po ceni 3000 SIT + poštšina**.

V tej obsežni knjigi - koledarju so objavljene tudi obsežne reportaže iz Švedske. Avtor Ciril M. Stopar je napisal reportažo o 30- obletnici ansambla Vikis in Ivan Cimerman je napisal reportažo z naslovom: Soočenje dveh civilizacij v državi blagostanja. Tukaj opisuje delo Mihaele Hojnik.

NOVA REVIJA PRI IZSELJENSKI MATICI: SLOVENIJA.SVET

Ciril Stopar je prisostoval predstavitvi nove revije za slovenske izseljence: **Slovenija.svet** (Slovenija, pika, svet) na Izseljenski matici v Ljubljani, katero so tudi finančno podprli in izbrali na Uradu RS za Slovence v zamejstvu in po svetu.

Nova revija bo nadomestila staro Rodno grudo. Cena za prvo leto je 175 kr. Novo in zelo obsežno revijo lahko naročite preko: E-maila: tajka.martinec@zdruzenje-sim.si

SLOVENSKA IZSELJENSKA MATICA, Cankarjeva 1/II, 1000 Ljubljana, SI tel: 00386 1 24 10 288, fax: 00386 1 42 51 673

POMOČ - POPOTRESNA OBNOVA POSOČJA

Iz Slovenije, iz Ministrstva za zunanje zadeve in iz Ministrstva za okolje, prostor in energijo smo dobili prošnjo za pomoč- za popotresno obnovo Posočja. Donacije lahko nakazujete na: številko podračuna Izvrševanja proračuna RS: 01100-6300109972; obvezno navesti sklic po modelu: 18 10995-7320000-90000004. Če pa mislite, da je lažje poslati vaše donacije preko Slovenske zveze, potem pošljete prispevke na postgiro Slovenske zveze: **72 18 77 – 9**, s pripisom: za Posočje. Slovenska zveza pa bo vaše donacije nato poslala na omenjeni račun.

Tajništvo Slovenske zveze

Robert Schuman

Oče združene Evrope je zaradi svojih prizadevanj za mir med narodi Evrope in zaradi zglednega krščanskega življenja med kandidati za blažene. Potem ko je bil v Metz zaključen postopek za njegovo razglasitev na škofijski ravi, se zdaj nadaljuje v Vatikanu. O tem piše tudi današnji britanski Daily Telegraph. Avtor zapisa med drugim navaja, da se pri tem zatika, saj vatikanski preiskovalci za dokončanje postopka potrebujejo dokaze o morebitnih Schumanovih čudežih. Vse kar imajo, je obnova Evrope po koncu druge svetovne vojne, kar pa Cerkev ne more sprejeti kot resnični čudež. Kot je znano, je Francoz nemškega rodu Robert Schuman pripravil načrt, na podlagi katerega je bila oblikovana Evropska skupnost za premog in jeklo. Iz te se je nato oblikovala Evropska skupnost in končno Evropska unija.

-stina

Tečaji slovenskega jezika v Stockholmu

ABF annonserar följande slovenska kurser i studieprogrammet för hösten 2004:

Nyborjare

Mån+Ons 17.15

Fortsättning

Tis+Tor 12.00

From: "Franko Luin" <franko@omnibus.se>

To: "LIPOVLIST" <lipovlist@omnibus.se>

Subject: Slovenska kurser i Stockholm

Förmedlar följande information som kommit till Svensk-slovenska vänskapsföreningen:

Jag heter Alenka Veberic och vill härmed berätta att ABF i Stockholm, Sveavägen 41 anordnar till höst för andra gången kurser i slovenska, dels en nybörjarkurs, dels en för sådana som redan kan något slovenska. Kurser är inriktade på att klara enkel kommunikation. Närmare information om kursernas början och tider får vi läsa i ABF- kurskatalog som kommer ut i augusti. Kanske några intresserade bland medlemmar i svensk-slovenska Vänskapsföreningen!

Hjärligt välkomna!

Med vänliga hälsningar och trevlig sommar önskar *Alenka Veberic*, cirkelledare

Franko Luin

Sprejeli smo informacijo in naslove o nekaterih slovenskih medijih na IT. V uredništvu se zahvaljujemo za avtoričin prispevek.

Dober dan!

Na prošnjo nekaterih članov SSVF (Svensk-slovenska vänskapsföreningen, pošiljam URL je nekaterih slovenskih medijev (kar mi jih trenutno pade na pamet:)

<http://www.algonet.se/~svenslov>)

Časopisi:

<http://www.delo.si>

<http://www.dnevnik.si>

<http://www.vecer.si>

TV in radio:

<http://www.rtv slo.si/> (na desni strani so linki na rtv v živo: če imate real player, lahko preko interneta zastonj gledate TV SLO 1 in poslušate 7 radijskih programov: A1 - 1. program, VAL 202 - 2. program, ARS - 3. program, RSi - Radio Slovenia international v angleščini, radio Maribor, radio Capodistria in radio Koper)

<http://www.pop-tv.si/>

<http://www.24ur.com/>

(portal dnevnih novic PopTV)

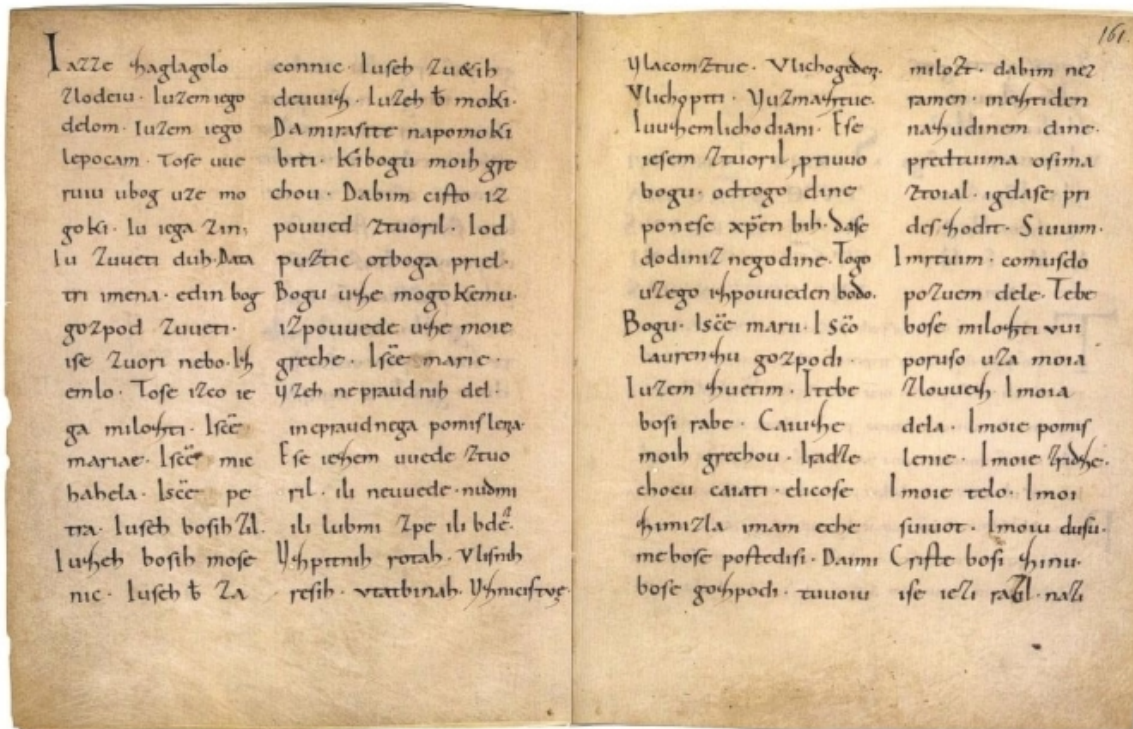
<http://www.radiohit.si/>

Lep pozdrav,

Urška Demšar

Brižinski spomeniki

Brižinski spomeniki so tri cerkvena obredna besedila na 9 straneh. Nastala so med leti 972 in 1039 na

Zgornjem Koroškem v dolini reke Möll ali na Lurnskem polju. So najstarejši zapis slovenščine in tudi najstarejši ohranjen zapis kakega slovanskega jezika na območju civilizacije evropskega Zahoda. Od 1807 jih hranijo v

državni knjižnici v Münchnu na Bavarskem. Brižinski spomeniki niso le najstarejši zapis slovenščine, so tudi najstarejši ohranjen zapis kakega slovanskega jezika v latinici in morda sploh najstarejši slovanski rokopis.

Vir: **IT**

-stina

Recept

Recept

Prispevek iz Helsingborga

Kycklingpaj

4 pers

- 1 grillad kyckling
- 1 finhackad gul lök
- färska champinjoner
- 1 gul och 1 röd paprika
- 2 msk mjöl
- 2 ½ dl mellangrädde
- ev 1 dl mjölk
- 1 tsk soja
- Färdigkavlad smördeg
- salt och peppar
- 1 uppvispat ägg

Bryn lök och svamp i margarin i stekpanna. Tillsätt paprikan som skurits i strimlor och låt puttra ytterligare några minuter. Pudra över mjölet och späd med grädde och mjölk till en medeltjock stuvning. Rensa kycklingen och skär köttet i tärningar, lägg kycklingköttet i stuvningen och smaksätt med soja, salt och peppar. Låt stuvningen bli genomvarm och lägg över i ugnnsform.

Kavla ut degen något. Täck stuvningen med locket och skär ut blommor eller annat mönster av "överbliven" deg och pensla med uppvispat ägg.

Pajen ska gräddas i 225 grader ca 20 minuter eller tills pajskalet fått en gyllenbrun färg.

Kyckling Bangkok

Tidsåtgång; 45 minuter

Ingredienser;

- 4 kycklingfiléer
- 1 st rödlök
- 1 st grön paprika
- olivolja
- 1 tsk sambal oelek
- 5 dl grädde
- 0.7 dl hot mango chutney
- 2 msk sweet chilisaucé
- 1 st grönsaksbuljongstärning
- 1 msk provensalska örter kryddor
- 50 g parmesanost
- 2 skivor formbröd
- salt
- grovmalen svartpeppar

Så här gör du;

Hacka rödlök, paprika och vitlök. Fräs rödlöken, paprikan och hälften av vitlöken i oljan. Tillsätt sambal oelek. Slå på grädden och tillsätt mango chutney, sweet chilin och buljongstärningen. Mixa och sila såsen i en finmaskig sil. Pressa ur så mycket vätska att röran som blir kvar är nästan torr. Ta vara på röran. Sätt ugnen på grill. Riv parmesanosten. Blanda ungefär hälften av den med halva röran. Gnid in kycklingen med resterande vitlök samt provensalska kryddor. Bryn filéerna och krydda med salt och peppar. Kantskär brödet, bred på grönsaksparmesanen. Fördela resterande ost på brödet och grilla i ugnen till fin färg. Skär i trekantar. Servera kyckling, bröd och sås.

Ugnstemperatur; -°

Sås;

-

Serveras med;

Jasminris
Sockerärter

Smaklig spis!!

Olga Budja

Martinovanje

Martinovanje ob svetem Martinu, svetniku, ki mošt spremeni v vino, pomeni simboličen zaključek vsega vinogradnikovega prizadevanja, hkrati pa tudi zaključek mariborskega vseletnega cikla prireditev, namenjenih Stari trti v čast.

Martinovanje v Mariboru je največje v Sloveniji, saj ga obišče nekaj tisoč Mariborčanov in okoličanov. Prireditve poteka ves dan dne 11. 11. od 11. ure in 11 minut pa tja do 20. ure. Nastopajo številni znani ansambli in posamezniki, na stojnicah pa ponujajo dobrote vinogradniki in vinarji,

turistične kmetije in drugi gostinci. Vir: IT

-stina

HUMOR

HUMOR

Prispevek iz Asmundtorpa

Dora Tuomainen

Ni kan njuta av nedanstående lektioner.

4 lektioner i organisationsstrategi

1. En man går in i duschen samtidigt som hans hustru kommer ut därifrån. I samma stund ringer det på dörren och hustrun går och öppnar iklädd endast en handduk. I dörren står grannen. Han erbjuder henne 10 000 kronor om hon låter handduken falla till golvet...

Utan att tveka släpper hon handduken till golvet medan grannen njuter av utsikten. Han tar upp 10 000 från fickan, ger henne och går därifrån. Kvinnan tar återigen på sig handduken och går tillbaka till badrummet för att föna håret. "Vem var det som ringde på dörren?" undrar mannen.

"Det var grannen mitt emot" svarade hustrun. Mannen tittade på sin hustru och frågade

"Kom han för att lämna tillbaka de 10 000 kronorna jag lånade ut till honom igår?". **Slutsats:** Delge dina medarbetare finansiell information.

2. En präst kommer körande i sin bil på landsbygden och får syn på en nunna som står och väntar på bussen. Han stannar bilen och erbjuder henne skjuts till närmsta stad. Den unga nunnan tackar honom, lägger väskorna i baksätet och sätter sig på passagerarsätet bredvid prästen. Hennes nunnedräkt hasar upp när hon kliver på och blottar hennes ena knä. Prästen kan inte lägga band på sig utan lägger sin hand på hennes knä. Nunnan tittar på honom och utbrister "fader, kom ihåg vers 129". Han drar snabbt till sig handen och beklagar det inträffade, men hans ögon kan inte låta bli att kasta blickar på den unga nunnan. En stund senare glider handen återigen från växelspaken till nunnans knä. "Fader, kom ihåg vers 129" påminner nunnan honom återigen.

Han ursäktar sig en gång till och tar bort handen. Dom kommer fram och nunnan kastar en menande blick på prästen samtidigt som hon tackar honom för skjutsen. Prästen fortsätter hem och där skyndar han sig till psalmboken för att läsa vers 129. I vers 129 står det att läsa "fortsätt att prova dig framåt, det är enda vägen till salighet". **Slutsats:** Håll dig uppdaterad i ämnen som rör arbetet, annars kan du missa många möjligheter.

3. En Smålänning åker till landet på några dagars semester. Där köper han en åsna för 1000 kronor av en bonde. Han övertalas att hämta åsnan dagen därpå. Nästa morgon kommer Smålänningen för att hämta åsnan, men upptäcker att den har dött under natten. Han kräver

pengarna tillbaka men bonden har redan spenderat pengarna han fått för åsnan. Då beslutar Smålänningen sig för att ta med sig den döda åsnan hem till stan, till bondens stora förvåning. Efter en månad träffas dom igen och bonden kan inte hålla sig utan frågar vad han gjort med den döda åsnan. Då säger Smålänningen "jag startade ett lotteri med åsnan som högsta vinst och sålde 500 lotter för 20 kronor styck, jag tjänade 8980 kronor!". "Men åsnan var ju död, är det ingen som har klagat?" undrar bonden förvånat. "Visst, men bara vinnaren, och han fick sina 20 kronor tillbaka" svarade Smålänningen. Slutsats: Man kan alltid vända ett nederlag till framgång.

4. En ung kille kommer in på apoteket och ber apotekaren om en kondom. Han tycker det är lite pinsamt och känner att han vill förklara sitt köp. "Min flickvän har äntligen bjudit hem mig på middag och jag är säker på att om allt går bra kommer jag att tillbringa natten med henne." Innan han betalar ångrar han sig och frågar efter en kondom till. Han förklarar "min flickväs syster flörtar med mig ibland, jag är säker på att hon gillar mig, kanske har jag tur även med henne i kväll". Han tar upp plånboken men betalar för tre kondomer samtidigt som han förklarar för receptarien "min flickväs mamma är relativt ung och snygg, jag tror att hon tycker om mig och jag ska ha möjlighet med henne OCKSÅ".

Kvällen kommer och alla sitter samlade runt middagsbordet och det första som händer är att dom ber en bordsbön. Efter bönen tar alla upp besticken utom den unge killen som fortsätter att be. Efter några långa minuter knuffar flickvännen på honom och säger "jag visste inte att du är religiös". Då svarar killen "och jag visste inte att din pappa är apotekare..."

Slutsats: Prata inte om dina strategiska planer med främlingar, hela organisationen kan kollapsa.

Prispevek iz Köpinga

Suzana Macuh

Vsak pride enkrat na vrsto - tudi Slovenci. Evo, se je ze zacelo - evropski vici o Slovenckih :

If you open the umbrella in the street of Ljubljana, be careful not to hurt somebody's eye in Maribor.

Why don't the ski springers in Planica do more than 250 meters? - Because they would fly to Italy

The shortest joke in the world: A couple is walking along the slovenian coast...

What's the colour of the slovenian patrol boats? - Both of them are blue.

Slovenians don't need mobile phones. - They can communicate yoddlng from one end of the country to the other.

What do the Slovenians need radars for? - For fun. :o)

macuh@hotmail.com

070-364 83 53

Prispevek iz Landskrone

Gusti Budja (IT)

- ♣ Natarak! V tem jabolčnem zavitku ni nobenih jabolk.
Saj v pasji konzervi tudi ni psov.
- ♣ Užalošчени na pokopališču na Žalah si ogleduje razstavljenе krste. Ker se ne more odločiti, katero bi izbral, vpraša uslužbenca, katero bi mu priporočil.
Ja, iz cinka je trajnejša, lesena je pa bolj zdrava, je dobil strokoven odgovor.
- ♣ Včeraj sem bil na razstavi slik in ogledal sem si samo tvoje slike.
O, hvala za kompliment.
Veš, okrog drugih je bila strašna gneča.

- ♣ Ne razumem, zakaj hočete oditi iz našega kolektiva. Zaposlil se bom v norišnici.
Toda vi nimate potrebnih delovnih izkušenj. Kako boste shajali z norci?
Kako ne, saj sem tri leta delal pri vas.
- ♣ Tončkova družina je letos preživela počitnice na morju. Ko se je vrnila domov, so bili vsi družinski člani lepo porjaveli, le oče Tone je imel desno roko belo. Ni čudno, pojasnjuje oče Tone, ko pa sem moral kar naprej segati v žep.
- ♣ Med odmorom vpraša boksar svojega trenerja: Sem ga velikokrat zadel?
To ravno ne, vendar nadaljuj.
A bom zmagal?
Ja, če se bo tvoj nasprotnik zaradi vetra, ki ga povzročajo tvoje rokavice pred koncem prehladil
- ♣ Kako pa je bilo, ko si Simoninega očeta prosil za njeno roko?
Mučno, naglušen je.
Kako pa to veš?
Prosil sem ga za njeno roko, dobil sem pa njegovo nogo
- ♣ Zdravnik si ogleduje oteklo koleno in reče pacientu:
Le kako ste s tako oteklino lahko vzdržali štirinajst dni?
Veste, če doma potožim, da me kaj boli, mi žena vedno reče, naj neham kaditi, da so za vse bolečine krive samo cigarete.
- ♣ Mož in žena, naveličana in preutrujena od prednovoletnega veseljačenja, bosta novo leto pričakala kar v postelji: Žena, ko bo novo leto, me zbudi. Ne bi ga rad prespal.
Prav, če se prej zbudiš ti, pa zbudi ti mene
- ♣ Kaj misliš, da bodo noči, ko se bosta s fantom poročila, bolj razburljive?
Ne vem. Prepričana pa sem, da bodo pogostejše
- ♣ Policist rešuje nalogo iz matematike in nikakor ne more rešiti matematične naloge $10 \text{ minus } 12 + X = 0$. Načelnik mu skuša pomagati.
Pa poskusi takole: Na avtobusu je 10 potnikov. 12 jih izstopi. Koliko jih mora vstopiti, da bo avtobus prazen.
- ♣ Milostljiva gospa stopi v knjigarno. Kupila bi kakšno knjigo!
Ali naj bo kaj lažjega ali težjega? Vseeno, saj imam pred vrati avtomobil.
- ♣ Ali ste spali pri odprtem oknu, kot sem vam svetoval?
Sem doktor.
Pa je nespečnost izginila?
Ja. Z njo pa tudi ure, radio, zlatnina in ves denar
- ♣ Marko vpraša prijatelja: Je res, da prodajaš svoje bobne?
Res. Zakaj pa? Izvedel sem, da je sosed kupil pištolo!
- ♣ Zadnjič sem ustrelil tako velikega jelena, da je samo njegova senca tehtala tri kilograme.
To ni nič, se vmeša ribič. Jaz sem zadnjič v Savi ujel tako veliko ribo, da je še zdaj luknja v vodi, kjer sem jo potegnil ven!
- ♣ Kako to, da imaš nezadostno ravno iz slovenščine? Slovenščina je vendar tvoj materin jezik. Saj ravno zato, ker polovico časa preživim pri babici
- ♣ Policaj ustavi mladega voznika.
Vozniško dovoljenje, prosim!
Kakšno dovoljenje, saj ga dobim šele, ko bom star osemnajst let.

Invandrare

EN KOMMER FÖR ATT FLY FRÅN NÖDEN
EN KOMMER HIT FÖR ATT UNDGÅ DÖDEN
EN KOMMER HIT AV TERROR TVUNGEN
EN KOM HIT FÖR ATT GIFTA SIG MED KUNGEN
DE ÄR TYSKAR, IRANIENR, GREKER OCH TURKAR
MEST ÄR DE SNÄLLA, ANDRA ÄR SKURKAR
EN DEL ÄR ÄRLIGA, ANDRA SKUMMA
EN DEL ÄR GENIER, ANDRA ÄR DUMMA
MEST ÄR DE FREDLIGA, ANDRA VILL SLÅSS
MED ANDRA ORD: DE ÄR SOM OSS!
MED FEL OCH BRISTER, TUFFA OCH MJUKA
FAST INTE LIKA AVUNDSJUKA.....
VISSA ÄR FÄRGADE, ANDRA ÄR ARIER
SOM KÖPER SIN BRUNA FÄRG I SOLARIER
VISSA ÄR SVARTA, ANDRA GULA
VISSA ÄR VACKRA, ANDRA FULA
MEN FAST DE IBLAND AV ANNAN FÄRG E'
ÄR DE PRECIS SOM VI I SVERIGE
OCH NÄR DE VILL JOBBA HÄR, ÄR TACKET
»NI FÅR INTE JOBBA ÄN FÖR FACKET«
EN DEL ÄR BÅTFOLK FRÅN VIETNAM
SOM INTE KAN SJUNGA »WE SHALL OVERCOME!
OCH INTE KAN »RULLA DI RULLA« SOM VI
OCH DE BLIR SÄLLAN SÅ FULLA SOM VI
EN DEL ÄR MERA JUDAR ÄN VI
EN DEL HAR ANDRA GUDAR ÄN VI
EN DEL SÖKER LUGNET I STÄLLET FÖR BRÅKET
DET ENDA VI SVENSKAR KAN BÄTTRE – ÄR SPRÅKET
DET SÄGS ATT VI STAMMAR FRÅN ADAM OCH EVA
SOM INTE VAR SVENSKAR. MEN »JA, MÅ DE LEVA!«

Bosse Parnevik, febr 1992

♣ Balnanje mora biti! Kallinge (zgoraj)
 ♣ Arhivarji, Ljubljana; Skupna slika na tromostovju. Prešernov spomenik (levo zgoraj)

Razgledni stolp na ljubljanskem gradu

Čudovit pogled na mesto Ljubljana

Foto: C. Stopar

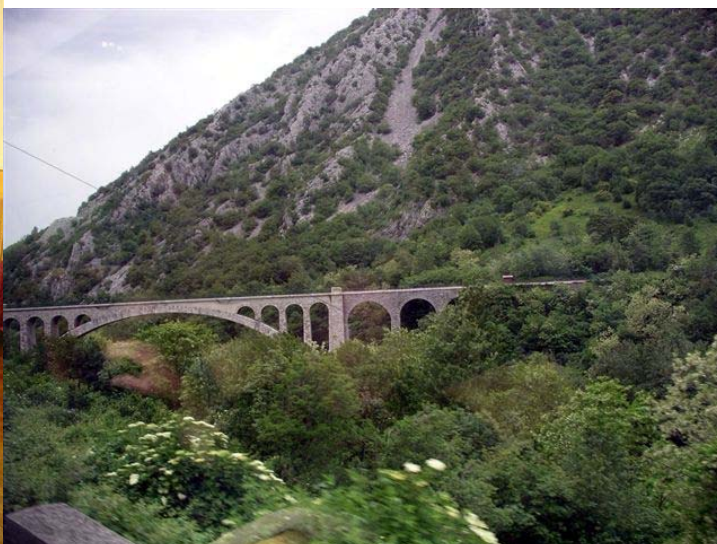
Muzej; Rezija

Slovenski muzej v Trstu maj 2004; foto: Ciril Stopar

Ponedeljek, zadnji dan seminarja arhivarjev

Most v kanalu, drugi dan seminarja; izlet (maj 2004)

Izlet; C. Stopar na kanonu

Boka; Izlet, maj 2004

Na poti iz Predela proti bovcu

Prelaz na Predelu; meja med Italijoin Slovenijo

Skupni posnetek; Rezija: Udeleženci arhivskega seminarja

Izdajatelj / Utgivare:**Slovenska zveza / Slovenska riksförbundet i Sverige**

Box 237, 261 23 LANDSKRONA

Telefax: 0457-771 85 / 031-52 82 96

Predsednik/Ordför: Ciril M Stopar, Tajnik/Sekr: Marjana Ratajc

KK SLOVENIJA

c/o Rudolf Uršič

Norregata 9, 633 46 Eskilstuna

Preds.: Rudolf Uršič, 016-14 45 49

SD IVAN CANKAR

Box 4009

3009 Halmstad

Preds.: Branko Jenko, 0371-303 15

SD SIMON GREGORČIČ

Scheelegatan 7

731 32 Köping

Preds.: Alojz Macuh, 0221-185 44

KD SLOVENIJA

Vallmovägen 10

293 34 Olofström

Preds.: Ciril M. Stopar, 0457-771 85

SLOVENSKI DOM

Parkgatan 14

411 38 Göteborg

Preds.: Jože Zupančič, 031-98 19 37

SLOV./ŠVEDSKO DRUŠTVO

c/o Barač, Pårpsv 37

256 69 Helsingborg

Preds.: Milka Barač, 042-29 74 92

SLOVENSKA AMBASADA**ŠVEDSKE** Styrmansgatan 4

114 54 Stockholm

08-662 94 37, 08-662 94 36

SKD FRANCE PREŠEREN

Box 5271

402 25 Göteborg

Ladislav Lomšek, 031-46 26 87

SKD PLANIKA

V:a Hindbyvägen 18

214 58 Malmö

Ivanka Franceus, 040-49 43 85

SD LIPA

BOX 649

261 25 Landskrona

Lazukič Andrej, 042-702 69

SLOVENSKO DRUŠTVO STHLM

BOX 832

101 36 Stockholm

Kristian Mlakar, 08-550 65 708

PEVSKO DRUŠTVO ORFEUM

c/o Bencek-Budja, Hantverkarg 50

261 52 Landskrona

Augustina Budja, 0418-269 26

SLOVENSKA KATOL. MISIJA

Parkgatan 14

411 38 Göteborg

Zvone Podvinski, 031-711 54 21

VELEPOSL. KRALJEVINE

Ajdovščina 4/8

SI - 1000 Ljubljana, Slovenija

(+386) 01-300 02 70

Tisk / Tryckeri: Tryckhuset; COMAR-PRINT AB, Landskrona